T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

HALKIN YEREL YÖNETİMLERDEN SPOR HİZMETLERİ KONUSUNDA BEKLENTİLERİ (KONYA ÖRNEĞİ)

Aslı ESENKAYA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI

Danışman
Yrd. Doç. Dr. İ. Bülent FİŞEKÇİOĞLU

KONYA–2010

İİ. ÖNSÖZ

Yerel yönetimler, fiziksel aktivite ve aktif yaşamı destekleyen çevrelerin yaratılması konusunda oldukça önemli bir role sahiptir. Şehirlerimizin inşası, kentsel çevre tasarımları ve doğal çevreye ulaşımı sağlama yöntemleri, fiziksel aktivite ve aktif yaşamı büyük ölçüde teşvik edebilirken, büyük sorunlar da yaratabilmektedir. İnsanların fiziksel aktivitelere katılımı, yaşadıkları yapılandırılmış ve doğal çevre, sosyal çevre, cinsiyet, yaş, motivasyon vb. gibi pek çok faktörden etkilenmektedir.

Fiziksel aktivite olanakları yerleşim alanlarına yakın yerlerde yaratılmalı ve daha temiz, daha güvenli, daha yeşil ve daha aktivite dostu yerel çevreler yapılandırılmalıdır. Bu konuda sorumlulukları bulunan yerel belediyeler, ortamların oluşturulması ve etkin kullanımının sağlanması kadar yerel halkın bilinçlendirilmesi ve spor hizmetlerine ilişkin talep ve sıkıntılarının belirlenmesinden de sorumlu olmalıdır.

Halkın yerel yönetimlerden spor hizmetleri konusunda beklentileri ve belediyelerin bu hizmetlerdeki sorumluluğunu karşılama düzeylerinin incelendiği araştırmamızda, yerel yönetimlerin spor hizmetleriyle ilgili çalışmaları ele alınmış ve konuyla ilgili yürütülen araştırma sonuçları yorumlanmıştır.

Yüksek lisans eğitimine beni yönlendiren aileme, araştırmamı yürütmemde bana yol gösteren değerli hocalarıma, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü ve Merkez Kütüphane personeli Uzm. Ayşe Gedikçi Öndoğan'a maddi ve manevi desteklerinden ötürü teşekkür ederim.

İİİ. İÇİNDEKİLER Sayfa No

1. GİRİŞ 1
1.1. Yönetim 2
1.2. Kamu Yönetimi 4
1.3. Merkezi Yönetim 6
1.4. Yerel Yönetim 7
1.4.1.Yerel Yönetimlerin Dayandığı Değerler 10
1.4.2.Türkiye de Yerel Yönetimler 11
1.4.3. Yerel Yönetimlerde Hizmet Kavramı 15
1.5. Büyükşehir Belediyesi 15
1.6. Halkla İlişkilerin Tanımı 17
1.6.1. Halkla ilişkilerin Amacı 20
1.6.2. Halkla İlişkilerin Hedefleri 21
1.6.3. Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler 22
1.6.4. Belediyelerde Halkla İlişkiler 24
1.6.5. Konya Büyükşehir Belediyesinde Halkla İlişkiler 25
1.7. Spor 26
1.8. Rekreasyon 28
1.9. Anayasa ve Spor 31
1.10. GSGM Kanunu ve Spor 31
1.11. Belediye Kanunlarında Spor Konusunda Belediyenin Görevleri 33
1.12. Spor Hizmetlerinin Halka Sunumunda Belediyelere Düşen Görevler 35
1.13. Konya İlinin Fiziki Sosyal Yapısı 36
1.14. İdari ve Sosyal Yapı 37
2. GEREÇ VE YÖNTEM 39
2.1. Yöntem 39
2.2. Araştırmanın Modeli 39
2.3. Evren ve Örneklem 39
2.4. Veri Toplama Araçları 40
2.5. Veri Analizi 40
3. BULGULAR 41
4. TARTIŞMA 68
5. SONUÇ VE ÖNERİLER 71

6. ÖZET 73
7. SUMMARY 75
8. KAYNAKLAR 76
9. EKLER 81
EK 1. Anket Formu 81
10. ÖZGEÇMİŞ 86

1.GİRİŞ

Günümüzde küreselleşme ile beraber yerelleşme anlayışı ön plana çıkmaktadır. Bu gelişmelerle birlikte hizmette vatandaşa yakınlık anlayışı hâkim olmuştur.

Kamu hizmetlerinin hepsi merkezi idare tarafından yürütülürken, hizmetlerin verimliliği ve etkinliğinin azalabilme ihtimali, bölgesel şartların farklılığı, halka daha iyi ve hızlı hizmet sunulması ve halkın yönetime katılmasında problemlerin çıkması, mahalli idareleri ortaya çıkarmıştır. Mahalli idare birimi olan belediyeler, pek çok ülkede olduğu gibi, Türkiye'de de halka en yakın kuruluşlardır. Özellikle belediye başkanlarının seçimle iş başına gelmeleri belediyeleri halka yakınlaştıran temel bir unsurdur.

Toplumsal yaşamda, belediyeler için halkın güven ve desteğini kazanmak öteki kamu kuruluşlarından daha fazla önem taşımaktadır (Ertekin 1995). Bu nedenle halkın ihtiyaç ve isteklerine duyarlı davranmak, halkın sürekli desteğini, beğenisini ve güvenini sağlamak belediyeler için önemlidir (Yalçındağ 1987).

Yerel yönetimlerin geliştirilmesi ile ilgili olarak yasal düzenlemeler uygulamaya konulmuştur. Yerel yönetim reformu çerçevesinde 5393 sayılı Belediye Kanunu 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmiş ve yürürlüğe konulmuştur. Yürürlüğe giren bu kanunlarla yerel yönetimlerin yapısında köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bugün milyonlarca insan spor yaptığı gibi birçok ülkede performans yarışma sporları ve serbest zaman sporları geniş destek görmektedir (Fişekçioglu 1998). 5393 sayılı Belediye Kanunu ile belediyelere çeşitli görevler verilmiştir. Bu görevler içerisinde spor hizmetlerinin varlığını da mütalaa edebiliriz.

Bu araştırma da Konya halkının, spor hizmetleri konusunda belediyelerden beklentileri belirlenmeye çalışılmıştır. Böylece, hem spor konusunun belediye ile halk arasında bir halkla ilişki aracı olarak kullanılmasının önemi ortaya konulacak ve halkın

spor hizmetleri konusunda ne düşündüğünün bilinmesi ile belediyelerin spora gereken ilgiyi göstermesi konusunda bir adım daha atılmış olacaktır. Çalışmanın amacı, spor hizmetleri konusunda araştırma kapsamına alınan Konya halkının, belediyelerinden spor hizmetleri ile ilgili beklentilerini ortaya koymak, mevcut kanunlarla mahalli idarelere verilen sporla ilgili görevleri inceleyerek yasaların ayrıntılarını belirlemek ve belediyelerin spor ile ilgili neler yapması gerektiği konusunda da öneriler geliştirmektir.

1.1. Yönetim

Yönetim, gerçekleştirilecek amaç ya da amaçlar doğrultusunda, işbölümü ile dağılan insan gücünün bütünleştirilmesi ve işlerin insanlar aracılığı ile yaptırılması ile oluşan faaliyetlerin, bilinçli bir biçimde eşgüdümleşmesi doğrultusunda hareket eden bir süreçtir (Çoban 2002).

Yönetimde sadece insan kaynakları söz konusu değildir. Bir takım amaçlara ulaşmak için, öncelikle insan kaynakları olmak üzere, parasal kaynaklar, demirbaşlar, alet-teçhizat, hammadde, yardımcı kaynakları ve zaman faktörünü birbiriyle koordineli ve etkin kullanmaya imkân sağlayacak kararlar alma ve bunların uygulatma süreçlerinin toplamı şeklinde ortaya çıkar. Ancak insan unsuru, yönetim sürecine işlerlik kazandıran temel faktördür (Şimşek 1997). Bir başka tanıma göre yönetim; örgüt amaçlarının ekonomik ve etkin olarak gerçekleştirilmesi için faaliyetlerin planlanması, örgütlenmesi, yürütülmesi ve denetlenmesidir (Akad ve ark1994).

Yönetim; başka kişilerin çalışmaları ile bir amaca yönelik işlerin yapılmasıdır (Erlaçin 1972). Yönetimin amacı, toplumca ihtiyaç duyulan bazı ürünleri ya da hizmetleri üretmektir (Doğar 1997). Önceden tespit edilmiş olan amaçları, öngörülen nitelikte ve nicelikte gerçekleştirmek yönetimin bir başka amacıdır (Başaran 1989).

Küreselleşen çağdaş dünyada evrensel bir olgu haline gelen yönetim, belirli bir hedefe veya belirlenen birçok hedefe ulaşmak için kurulan örgütlerde, bu hedefleri gerçekleştirmek için başta insan unsuru olmak üzere, tüm imkân ve kaynakları uyumlu bir biçimde organize etmektir. Modernleşmenin getirdiği uzmanlaşma ve işbölümü gibi analitik yaklaşımlar, bir bilim dalı olarak yönetim bilimini de etkilemiştir. Söz konusu etkilenme sonucunda, günümüzde işletme, personel, spor ve kamu yönetimi gibi farklı alt disiplinlerde ele alınan yönetim, evrensel bir olgu haline

gelmiştir. Bir bütün olan yönetim olgusunda yer alan sözünü ettiğimiz yönetim dallarını kısaca açıklamak yararlı olacaktır (Çoban 2002).

Personel Yönetimi: Personel yönetimi, örgütün en önemli girdisi olan insan kaynaklarıyla ilgilidir. Personel (insan kaynakları) olmaksızın diğer üretim etmenlerinin ürüne dönüştürülmesi imkânsızdır. Örgüt açısından önemli olan insan kaynaklarıyla ilgili faaliyetleri personel bölümü üstlenmiştir. Tespit edilen amaçların gerçekleştirilmesi için gerekli insan kaynaklarının planlanması, seçilmesi, eğitilmesi, geliştirilmesi, ücretlendirilmesi, sağlıklı bir çalışma ortamının hazırlanması ve işçi-işveren ilişkilerinin geliştirilmesi sorumluluğu, personel yönetimine aittir (Can ve ark 1998).

İşletme Yönetimi: Özel teşebbüslerle ilgili olan işletme yönetimi teşebbüslerin teknik, ruhsal ve sosyolojik yönlerini, özel kuruluşların, örgütlenme, planlama, yönetme, denetleme, yönetimde bunların en iyi biçimde yürütülmesi için gerekli kuralların neler olduğunu inceler (Tortop ve İspir 1994). Ayrıca işletme yönetimi bir işletmede amaca ulaşma yolunda girişilen çalışmaların düzenlenmesi ve ortak bir amaca yönelme sürecidir (Tosun 1977).

Spor Yönetimi: Spor yönetimi, kamu yönetiminin spor alanına uygulanması olarak değerlendirilebilir. Spor yönetiminin özellikleri, sportif hareketlerin amaç ve işlevlerinden kaynaklanmaktadır. Spor yönetiminin hem girdisi hem de çıktısı insandır. Bir başka ifadeyle sporun hammaddesi insandır. Dolayısıyla birçok yönetim alanlarından farklılıklar gösterir (Doğar 1997).

Yönetim insan ve materyallerin mal ve hizmet üretmek için teşkilatlanması, sevk ve idare edilmesi olarak tanımlanırsa, spor yönetimi de spor teşkilatlarının ve organizasyonlarının diğerlerinden oldukça farklı bir yapıya ve işleyişe sahip olmasından doğmuştur (Yetim 1992).

Konumuzun esasını teşkil eden kamu yönetimi, yönetim kavramı içerisinde önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle yerel yönetimlere geçiş sağlayan kamu yönetimi kavramını daha ayrıntılı incelemek gerekmektedir.

1.2. Kamu Yönetimi

Yönetim insanların toplu halde yaşamaları sürecinde ortaya çıkan bir kavramdır. Bu nedenle genel bir kavram olarak yönetim, toplumların varlığını devam ettirebilmelerinin önemli şartlarından biridir; fakat sanayileşmenin getirdiği toplumsal değişim, yönetim kavramının da çeşitlenmesi sonucunu doğurmuştur. “Bu dönem, standartlaşma, uzmanlaşma, uyumlaşma, yoğunlaşma, çoğaltma ve merkezileşme kavramlarının öne çıktığı bir dönem olarak tanımlanabilir"(Hodgetts 1997).

İnsanların bir arada yaşamasının sonucunda oluşan toplulukların ortak ihtiyaçlarının karşılanması, ortak kuralların korunmasıyla oluşan devletin işlevsel ve yapısal özelliklerinin bütününe, kamu yönetimi denmektedir. Devlet ve toplum düzeninin kesintisiz olarak işlemesi ve bir bütün olarak ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik mal ve hizmetlerin üretilip halka sunulmasına ilişkin bir sistemdir (Eryılmaz 2002).

“En geniş kamu yönetimi tanımlaması ile kamu yönetimi kamu politikasının icra edilmesi ya da yürütülmesi amacıyla gerçekleştirilen işlemlerin tümüdür. Kamu yönetimi bir ilgi alanı olarak politik değerleri uygulama araçları ile temsil etkisine sahip siyasi organlarca belirlenen kamu politikalarının uygulanması ile ilgilidir. Kamu yönetimi kamu politikalarının uygulanması için bire bir ve gurup çabalarının eşgüdümlemesidir. Bu eşgüdümleme; (a) kamusal düzenleme çerçevesinde işbirliği içinde olan gurup çabasıdır; (b) üç organı (yasama, yürütme, yargı) ve aralarındaki ilişkileri kapsar; (c) kamu politikalarının oluşturulmasında önemli bir rolü vardır ve bu nedenle siyasi sürecin bir parçasıdır; (d) özel yönetiminden önemli ölçüde farklıdır ve (e) çeşitli özel guruplar ve bireyler ile yakından ilişkilidir”(Polatoğlu 2001).

İnsanoğlunun devlet kurumu ile ilgili entelektüel uğraşı, hiç kuşkusuz çok daha uzun ve zengin bir tarihe sahiptir. Devletin ne olduğu ya da nasıl olması gerektiği antik çağlardan beri insanlar için son derece çekici bir ilgi alanı olmuş ve bu alanda çok zengin bir düşünsel miras ortaya çıkmıştır (Saylan 1996).

Söz konusu düşünsel miras toplumların gelişme evrelerine paralel olarak devlet kavramından ayrı ve bağımsız bir kamu yönetimi anlayışı ve tanımının ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu ayrılık elbette ki kopma olarak tanımlanamaz. Her zaman için bu iki

kavram geçişenliğini korumuş ve birbirlerinden sürekli beslenmişlerdir. Hatta daha doğru bir ifadeyle birisi öbürünün varlığı için zorunlu olarak var olmak durumunda olagelmiştir.

Devlet yönetiminin gerektirdiği faaliyetler şüphesiz kamu yönetiminin de fonksiyonel olduğu alanlarla çakışmaktadır. Bu durum bizi "devlet yönetiminin ne olduğu" sorusuna cevap vermeye zorlamaktadır. Devlet, insanların oluşturduğu en eski ve en güçlü buyurgan bir organizasyondur. Devlet var oluşundan günümüze kadar çeşitli değişimlere uğramıştır. Farklı şekillerde ortaya çıkmış olsa da genel bir yapılanmanın olduğu, benzer fonksiyonları ifa ettiği tartışmasızdır.

Buna göre devlet yönetimi kavramı altında toplanabilecek bir takım özellikleri şu şekilde sıralamak mümkündür;

1) Toplumun düzenini kurmak ve korumak:

İnsanların toplumsal organizasyonlara ihtiyaçları kaçınılmazdır. Bu durum en çok "devlet" dediğimiz siyasi varlığın oluşumunu gerekli kılmakta; devlet toplumun düzenini kurduğu gibi, sonra da mevcut düzenin korunmasını da sağlamak zorundadır.

2) Güvenliği sağlamak:

Devlet halkın can ve mal güvenliği sağlamak ve bu amaçla çalışmalar yapmak zorundadır. Bu aynı zamanda ülkedeki en büyük buyurgan ve egemen güç olmasıyla devletin dışındaki hiçbir organizasyonun yapamayacağı bir faaliyet sahasıdır.

3) Halkın eğitilmesi, sağlıklı fertlerin yetişmesi, insan onuruna yakışır bir hayat standardı sağlanması devletin asli görevleri arasındadır. Devlet bunu yaparken elbette ki ekonomik gücü ve imkânlarıyla ne kadar güçlüyse, o oranda doyurucu hizmet verebilmektedir.

4) Hukuk ve adaleti sağlamak:

Devletler egemenlik haklarına dayanarak toplumsal düzenin devamı ve adaletin sağlanması konularında kamunun yararına faaliyetlerde bulunmaktadırlar. Devlet çatışan toplumsal ve bireysel talep ve çıkarlar arasında egemenlik hakkına dayanarak tarafları tatmin edecek biçimde bir denge sağlamak zorundadır. Burada yapılan dolaylı olarak toplumsal düzenin sağlanmasıdır. Bu kavramların başında klasik devlet yönetimi dışında ancak bununla iç içe olan "kamu yönetimi" kavramının oluştuğu bilinmektedir (Çoban 2002).

Devlet kamu hizmetlerini götürürken yapısına en uygun olan sistemi kabul eder ve uygular. Genel olarak yönetim sistemi bakımından uygulanan iki sistem vardır: merkezden yönetim sistemi ve yerinden yönetim sistemi. Çağdaş devletlerde bu iki sistem biri birinden kesin sınırlarla ayrılmış değildir. Biri diğerinin tamamlayıcısı olan ve yan yana uygulanan bu sistemlerin hiç birisi tek başına kamu hizmetlerinin yürütülmesi için yeterli değildir (Kızılcık 2001).

1.3. Merkezi Yönetim

Bu bölümde önce merkezi yönetimin konumu gözden geçirilecek, daha sonra yerel yönetimlerin durumu kısaca açıklanacak ve müteakiben belediyelerin yapısı anlatılacaktır.

Devlet; yasama, yürütme ve yargı organları ile ulusal sınırlar içinde yaşayan, toplumun bütününe kamu hizmetleri sunan ve sınırları içinde kamu finansal tekniklerini uygulayan bir kuruluştur. Merkezi idare, ulusal yasama, yürütme ve yargı organlarının kararları doğrultusunda, ülkenin her yerine hizmetlerini götürür ve yine bunların finansman kaynaklarını aynı boyutlarda sağlamaya çalışır. Yani, genel nitelikteki ihtiyaçların giderilmesi merkezi idarenin görevidir (Öncel 1997).

Merkezi yönetim, ülke düzeyinde hizmet eşitliği sağlanmasında önemli bir yönetim biçimidir. Bu durum özellikle enerji, ulaşım, sağlık ve eğitim alanlarında kendini hissettirir. Merkezi yönetim anlayışı ayrıca bölgeler arası eşitsizliğin giderilmesine de önemli katkıda bulunur (Ulusoy ve Tekin 2001).

Devlet ulusal sınırlar içerisinde yaşayan bir topluluğun ortak nitelikli ihtiyaçlarını karşılar, genel menfaatlerini gözetir, korur ve temsil eder. Devlet bu görevlerini “merkezi idare” adı verilen bir örgüt aracılığı ile yerine getirir. Bu örgütün gerektirdiği irili ufaklı çeşitli hizmet birimleri, ülkenin her yanına yayılır ve hiyerarşik anlayışa uygun bir biçimde kendilerine verilen görevleri yerine getirirler. Türkiye’deki iller ve ilçeler merkezi idarenin ülke sathına yayılmış irili ufaklı hizmet birimlerinin somut örnekleridir (Nadaroğlu 1994).

1982 anayasası, 123. maddesinde şu düzenlemeye yer vermiştir: İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir, idarenin kuruluş ve görevleri merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır" (T.C. 1982 Anayasası).

Buna göre Türkiye'de idare, Merkezi İdare ve Yerel Yönetim olmak üzere iki gruba ayrılır. Bu gruplarda yer alan kuruluşlar "İdarenin bütünlüğü" ilkesinin doğal sonucu olarak bir bütünün parçaları olarak değerlendirilir.

Merkezi İdare, merkezi teşkilat ve taşra teşkilatı olmak üzere iki kademeye Ayrılır. Genel yönetimin merkez teşkilatı; Cumhurbaşkanı, Başbakan, Bakanlar Kurulu ve Bakanlıklar ile merkezdeki yardımcı kuruluşlar olarak adlandırılan ve hükümetle bakanlara görevlerinde yardımcı olmak ve belli konularda görüş bildirmekle görevli Milli Güvenlik Kurulu Devlet Planlama Teşkilatı gibi kuruluşlardan oluşur. Taşra teşkilatı, başkent de dahil olmak üzere ülkenin her noktasını kapsayan yönetim örgütleridir. Bu örgütlere devletin mülki idari taksimatı ya da idari bölümleri denmektedir Devletin taşra örgütleri, başkentteki teşkilatın uzantısı ve tamamlayıcısı olduklarından merkezi yönetimin bütünü içinde yer alırlar (Canpolat 1998).

1.4. Yerel Yönetim

İnsanların bir arada yaşama ihtiyacı ve isteği, komşuluk ilişkilerinin gelişmesine ve bundan kaynaklanan yeni ihtiyaçların ortaya çıkmasına yol açmıştır. Toplumun oluşum ve gelişim sürecine bağlı olarak, bir arada yaşamaktan doğan sorunlar ve ihtiyaçlar da sürekli olarak büyüme göstermiştir. Ülke sınırlarının büyüklüğüne ve yerleşim bölgelerinin dağılımına göre farklı büyüklüklerde olmakla birlikte, her ülke açısından toplumsal ihtiyaçların giderilmesi devletin vazgeçilmez görevlerinden biridir (Falay 1982).

Bugünkü anlamı ile yerel yönetimler 19. yüzyılın ortalarına doğru devlet içinde hukuki bir kişilik kazanmıştır. Bu dönemlerde yerel yönetimlerin ortaya çıkışı, bugünkü niteliklerine sahip olmasalar da, ilk kez merkezi otoritenin yetkilerinden bir kısmının bazı yerel otoritelere devredilmesinin, bunun yanı sıra bazı yerel topluluklara da bu haklardan yararlanma imkânının tanınması sonucu olmuştur (Nadaroğlu 1994).

Genel kabul gören tanımı ile yerel yönetimler, belirli bir coğrafi alanda (kent, köy, il vb) yaşayan yerel topluluğun bireylerine, bir arada yaşamak nedeniyle kendilerini en çok ilgilendiren konularda hizmet üretmek amacı ile kurulan, karar organları yerel toplulukça seçilerek göreve getirilen, yasalarla belirlenmiş görevlere ve yetkilere, bütçeye ve personele sahip, üstlendiği hizmetler için kendi örgütsel yapısını kurabilen, merkez yönetimi ile ilişkilerinde idari özerklikten yararlanan kamu tüzel kişileridir (Parlak ve Özgür, 2002).

Yerel yönetimlerin resmi tanımı “Bir devletin ya da bölgesel yönetimin alt birimi olan, göreceli olarak küçük bir alanda, sınırlı sayıdaki kurumsal politikaların belirlenmesi ve uygulanmasıyla görevli ve yetkili kılınmış bir kamu kuruluşu” biçimindedir, ancak “yerel halkın kendi seçtiği organlarca yönetilmesi” biçiminde de basit tanımlar yapılabilmektedir. Yerel yönetim tanımının içine ülkemizde belediyeler, il özel idareleri ve köy yönetimleri girse bile; genel olarak ülkemizde yerel yönetimlerden kastedilen, kentlerin yönetimi ve bunun da ülkede günümüzde uygulanan belediyeciliğin daha geliştirilmiş biçimidir (Erten 1999).

Devlet, ulusal sınırlar içinde yaşayan bir topluluğun ortak nitelikteki ihtiyaçlarını karşılar, genel menfaatlerini gözetir, korur ve temsil eder. Ancak, "kamu hizmetlerinin hepsini ülkelerin başkentlerinden yürütmek mümkün değildir. Bu mümkün olsa bile hizmetlerin verimliliği ve etkinliği azalır. Bölgesel şartların farklılığı, merkeze olan uzaklık, halkın yönetime katılması ve halka daha iyi hizmet sunulması gibi problem ve ihtiyaçlar (Ulusoy 2001) mahalli idarelerin ortaya çıkmasının sebeplerinden olduğu söylenebilir.

Yerel yönetimler yaptıkları hizmetler yönünden olduğu kadar, bir ülkenin demokratik rejimi yönünden de büyük önem taşımaktadırlar. Bu yönetimlerin yaptıkları hizmetler, insan yaşamını etkileyen ve insanların en yakından izledikleri ve değerlendirdikleri hizmetlerdir. Hizmet yönünden olduğu kadar ülkenin demokratik rejiminin işlerliği ve geçerliliği açısından da yerel yönetimler üzerinde önemle durulması gereken kuruluşlardır (Çağlayan ve ark 2002).

Keleş ve Yavuz (1983), yerel yönetimlerin varlık sebeplerini açıklarken; "Devlet bütün kamu hizmetlerinin ülke ve vatandaş yararına, bazı özerk kuruluşlar

tarafından yürütülmesine rıza gösterir. Kimi hizmetler tüm bir ülkeyi değil, fakat bir bölgeyi, ya da bir kısım vatandaş gruplarını ilgilendirir. Bu tür hizmetlere karşı devletin ilgisiz kalması beklenemez. Bu nedenle, kendi denetimi altında bazı hizmetleri ayrı bütçesi, tüzel kişiliği ve geliri bulunan özerk kuruluşlara verebilir"(Keleş ve Yavuz 1983) ifadesiyle konunun farklı bir boyutunun izahını yapmaya çalışmıştır.

1982 Anayasası'nın 127'nci maddesinde "Yerel yönetimler; il, belediye ve köy halkının, mahalli ve müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere; kuruluş esasları kanunda belirtilen ve karar organları yine kanunda gösterilen seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir." denilmektedir. Bu tanıma göre, yerel yönetimleri belirleyen iki ortak özellik vardır. Bu özellikler şunlardır:

1. Yerel yönetimler, ortak yerel hizmetler üretmektedirler.
2. Yerel yönetimlerin karar organları halk tarafından seçilmektedir.

Yerel yönetimler, geleneksel olarak şu alanlarda hizmet vermektedirler (Tortop 1999).

- Sosyal konularda,
- Sağlık hizmetleri alanında,
- Kültürel alanlarda,
- Spor ve dinlenme tesisleri yapılmasında,
- Yangın söndürme ve önleme alanlarında,
- İmar planlarının hazırlanması ve uygulanması alanında,
- Zabıta alanında,
- Eğitim alanında.

Yerel yönetimlerin görevleri şunlardır:

- Bölgesel gelişmeye ilişkin faaliyetlerin planlanması ve uygulanması,
- Bölgesel bazda girişimcilik faaliyetlerinde liderlik rolü,
- Kalkınma faaliyetleri konusunda gerekli bilginin sağlanması.

Yerel yönetimlere ilave sorumluluklar ve belirli görevler bazı bakanlıklar tarafından bölgesel birimleri aracılığıyla verilebilmektedir. Köy ve kent kalkınmasında etkin bir kurum olarak, İller Bankası da görev yapmaktadır. Türkiye'de yerel yönetimler bütçe büyüklüğü itibariyle değerlendirilir ise; köyler %1, özel idareler %14, belediyeler %85 büyüklüğünde yer tutmaktadır. Yerel

yönetimler yönetim sistemi itibari ile incelendiğinde, il özel idaresi, belediye ve köy olmak üzere üç kademelidir. Ancak bu üç kademe arasında tüzel olarak herhangi bir hiyerarşik ilişki bulunmadığı gibi, eşgüdüm amaçlı ilişki de bulunmamaktadır. Bunların birbirleri arasındaki ilişkisizlik, genel yönetimin taşra kuruluşları olan ilçe (kaymakamlık) ve il (valilik) kanalları ile giderilmektedir (Kayhan 2005).

Mahalli İdareler, merkezi idareden ayrı bir tüzel kişiliğe sahiptirler. Mahalli mahiyetteki işlerin düzenlenmesi için bütçelerini yapma yetkileri vardır. Kendi yetkisi dahilinde olan gelirlere sahiptirler. Bütçelerinin düzenlenmesi işlemi, merkezi idarenin denetimi altında kendileri tarafından yapılmaktadır (Şimdi 1999).

Demokratik hayatın vazgeçilmez bir parçası olan mahalli idareler, "kalkınmaya ilişkin birçok hizmetlerin gerçekleşmesine hizmet etmektedir. Birçok ülkede yapılan yeni reformlarla, yerel yönetimlere daha çok yetki ve gelir transferi yapılmaktadır. "Türkiye'de de aynı akım var olup, hükümet programlarında da yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, yetki ve gelir yönünden daha çok takviye edilmesine dair görüşler bulunmaktadır"(Tortop 1992). Aksoy (1998)'un belirttiği gibi, "ülkemizde de geleneksel, bürokratik ve yeni örgütlenmelerde yerinden yönetimci bir eğilimin, ağırlıklı olarak gündeme getirildiği görülmektedir"

Mahalli idareler, bütün ülkelerde kamu yönetiminin önemli ve vazgeçilmez unsurudur. Bir ülkedeki mahalli idarelerin gücü ve etkinliği, söz konusu ülkedeki demokrasinin düzeyi ile yakından ilişkilidir. Mahalli idareler demokrasi açısından önemli olduğu kadar, yerel hizmetlerde verimliliği ve etkinliği sağlamada da vazgeçilmez kurumlardır (Ulusoy ve Tekin 2001).

1.4.1.Yerel Yönetimlerin Dayandığı Değerler

Yerel yönetimin dayandığı değerler yerel yönetim literatüründe şöyle sıralanmaktadır (Yıldırım 1993).

- **Özgürlük:** Yerel yönetimler, iktidarın merkezden yerel birimlere dağılımını sağlayarak özgürlüğünü geliştirmektedir. Böylece, iktidar ve yetkinin mekânsal düzeyde bölüşümü nü sağlamakta, bu da egemen olanın iktidarını sınırlamakta, muhtemel keyfi yönetime karşı bireyi ve birey gruplarının korumasını sağlamakta ve çoğulculuk meydana getiren siyasal ve ekonomik gücün yoğunlaşmasını ve

tekelleşmesini önlemektedir.

- **Eşitlik:** Yerel yönetim, siyasal makamlara ulaşmayı, onları elde edebilmeyi ve yurttaşların kendi hayatlarını yönetebilmeleri için gerekli yerel katılım olanaklarını sağlayarak eşitliği gerçekleştirmektedir. Yerel yönetim oy kullanma, referandum ve benzeri örgütlenmeler oluşturma ve diğer hak ve özgürlükleri kullanmasına fırsat tanıma yolları ile bireyin siyasal gelişmesine katkıda bulunarak eşitliğin gelişmesini olanaklı kılmaktadır.
- **Refah:** Yerel yönetim, topluluğun ihtiyaçlarının karşılanması için verimli, etkin ve yerel koşullara duyarlı yönetimsel kararların alınmasını ve eylemlerin gerçekleştirilmesini sağlayarak refahı geliştirmektedir. Yerel yönetim, topluluğun ihtiyacını daha uygun, esnek ve halka dönük hizmet sunabilmek durumundadır.

1.4.2. Türkiye de Yerel Yönetimler

1982 Anayasasının 127. maddesi, yerel yönetim birimlerini, il özel idareleri, belediye ve köy şeklinde üçlü bir ayrıma tabi tutmuş ve "İl halkının yerel ortak ihtiyaçlarını karşılamak üzere, karar organları halk tarafından seçilen kamu kuruluşları" **(**T.C. 1982 Anayasası**)** şeklinde tanımlamıştır.

İl Özel İdaresi:

5302 sayılı il özel idaresi kanunu 3. maddesinde il özel idaresi: İl halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini ifade eder.

İl özel idareleri merkezi hükümetin etki ve sorumluluğuna sahip olup, vali, idare başkanı olarak devleti temsil eder. İl özel idareleri; karar organları olan il genel meclisi ve il daimi encümeniyle, uygulamadan sorumlu olan validen oluşmaktadır (Kayhan 2005).

İl özel idareleri 1864 tarihli Vilayet Nizamnamesi ile kurulmuştur ve II Meşrutiyet döneminde tüzel kişilik kazanmıştır. "İl özel idarelerinin kuruluş kanunu niteliğinde olan, 1913 tarihli İdare-i Umumiye-i Vilayet Kanunu, günümüze kadar 15 kanunla çeşitli değişikliğe uğramış, 8 maddesi kaldırılmış, 25 maddesi değiştirilmiş, 24 yeni madde eklenerek varlığını sürdürmüştür. 1987 tarih ve 3360 sayılı kanunla idare-i Umumiye-i Vilayet Kanunu, İl Özel İdaresi Kanunu adını atmıştır. Organları; Vali, İl Genel Meclisi ve İl Daimi

Encümenidir (Gültekin 2002).

İl özel idareleri hizmet üretiminde ölçek ekonomisi bakımından sahip oldukları büyük avantaja karşın, görevleriyle orantılı gelir kaynakları sağlanamaması ve görevlerinin gerektirdiği örgütlenmeye kavuşamamış olmaları sonucunda etkisiz hale gelmiş ve sadece merkezi yönetimin il düzeyindeki işlerine yardımcı bir unsur konumuna düşmüştür (Dönmez, 2003). "İl özel idareleri; demokrasi tecrübesi ve eğitiminin kazanıldığı bir çeşit mini parlâmentodur. Siyasi eğitim, ilk olarak yerel yönetimlerde başlamaktadır (Tamer 1994).

5302 sayılı il özel idaresi kanununun 3.bölüm görev ve sorumlulukları içerisinde İl özel idaresi mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla Gençlik ve spor sağlık, tarım, sanayi ve ticaret; Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyeleri hariç ilin çevre düzeni plânı, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, kültür, sanat, turizm, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları; ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde yapmakla görevli ve yetkilidir.

Hizmetlerin yerine getirilmesinde, öncelik sırası, il özel idaresinin malî durumu, hizmetin ivediliği ve verildiği yerin gelişmişlik düzeyi dikkate alınarak belirlenir. İl özel İdarelerinin görevlerini, sadece başlık olarak, sınırlı bir şekilde şöyle sıralamak mümkündür (Canpolat 1998);

- Sağlık ve Sosyal Yardım Görevleri
- Bayındırlık Görevleri
- Kültür ve Eğitim Görevleri
- Tarım ve Hayvancılık Görevleri
- Ekonomik Görevler
- Çeşitli Görevler

Belediye ve köy yönetimlerinin yetki alanı dışında kalan ortak nitelikteki yerel hizmetleri görmektir. Ayrıca il özel idaresinin kanunda belirtilen izin ve ruhsat vermek ve denetlemek, yönetmelik çıkarmak, yasak koymak ve ceza vermek yetki ve imtiyazları vardır (Nohutçu 2006).

Köy İdaresi:

Köy, insanların topluca bir arada yaşama ihtiyaç ve alışkanlıklarının sonucu olarak meydana çıkmış en küçük yerleşim birimidir. Bu küçük birimde oturan insanların ortak nitelikteki yerel ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan yönetim teşkilatına köy idaresi adı verilir (Ulusoy ve Tekin 2001).

Türkiye'de köy idaresinin esasları Cumhuriyetin ilk yıllarında kabul olunan, 18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanunuyla düzenlenmiştir. Köy Kanunu, köyü değişik üç açıdan tanımlamıştır.

1 - Nüfusu iki binden aşağı yurtlara köy denir.

2 - Cami, mektep, otlak, yaylak, baltalık gibi, ortak malları bulunan ve toplu veya dağınık evlerde oturan insanlar, bağı, bahçe ve tarlalarıyla birlikte bir köy teşkil ederler.

3 - Köy, bir yerden bir yere götürülebilen veya götürülemeyen mallara sahip olan ve işbu kanun ile kendisine verilen işleri yapan, başlı başına bir varlıktır.

Köylerin yerel yönetim birimi olarak kabul edilmesi 1961 Anayasasıyla olmuştur. 1924 Anayasasında, genel idare hiyerarşisinde tüzel kişiliğe sahip idare birimleri olarak nitelendirilen köyler, 1961 Anayasasıyla, il özel idareleri ve belediyelerle birlikte yerel yönetim kapsamına sokulmuştur. 1961 Anayasasının mahalli idarelere ilişkin bu hükmü, 1982 Anayasasıyla da korunmuştur. Köy kanununda, köyün görevleri ayrıntılı bir biçimde belirtilmiştir. Bunlar, "isteğe bağlı" ve "zorunlu" olmak üzere iki kümede toplanmıştır"(Ulusoy ve Tekin 2001).

"Köy derneği, Köy İhtiyar Meclisi ve Muhtardır. Bunlardan ihtiyar meclisi ile köy derneği danışma ve karar organları, muhtar ise yürütme organıdır"(Canpolat 1998). "Köyün zorunlu görevleri esas itibariyle, sağlık, temizlik, yol, su ve okul işleri ile ilgili hizmetlerdir. Köyün isteğe bağlı görevleri ise, köye hamam, çamaşırlık, pazaryeri ve çarşı yapmak gibi hizmetlerdir. Köyün görevlerini aşağıdaki ana başlıklar altında toplamamız mümkündür.

1 - Çocuk Sağlığı ve Koruması Görevleri

2 - Sosyal Yardım Görevleri

3 - Bayındırlık Görevleri

4 - Kültür ve Eğitim Görevleri

5 - Tarım ve Hayvancılık Görevleri

6 - Ormancılık Görevleri

7 - Hayvancılık Görevleri

8 - Ekonomik Görevleri

9 - Köyün Birlik ve Düzeniyle İlgili Görevler

10- Diğer Görevler"(Canpolat 1998).

Köylere, birçok görevleri yanında sporla ilgili görevler de verilmiştir. Köy Kanunu'na göre, "güreş, cirit, nişan talimleri gibi köy oyunları yaptırmak"(Günal 1989) sporla ilgili görevlerden sayılmıştır ve söz konusu bu görevler zorunlu görevler içinde yer almayıp isteğe bağlı bırakılmışlardır.

Belediye İdaresi:

Belediyeler, genel olarak yerel ortak ihtiyaçları karşılamak üzere kurulmuş mahalli idare birimleridir. 1982 Anayasasının 127. Maddesi mahalli idareler başlığı altında belediyeleri de sayarak, "Mahalli idareler, il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere, kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları kanunda gösterile seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişilerdir" şeklinde tarif edilmiştir (Çoban 2002).

3289 sayılı belediye kanununun 3. maddesinin a fıkrasına göre Belediye: “Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini ifade eder” (Resmi Gazete 1986)

Mahalli idare birimi olan belediyeler, pek çok ülkede olduğu gibi, Türkiye'de de halka en yakın kuruluşlardır. Belediye başkanının seçimle iş başına gelmesi, belediyeleri halka yakınlaştıran temel bir unsurdur (Çoban ve Devecioğlu 2006). Belediyelerin yapmış olduğu hizmetler halkı direkt etkilemektedir. Belediyeler halkın, günlük yaşamını doğrudan etkileyen görevler üstlenmesi sebebiyle halka en yakın ve halk tarafından en fazla bilinen yerel yönetim birimidir.

Belediye teşkilatının organları; Belediye Başkanı, Belediye Meclisi ve Belediye Encümenidir. Belediye Başkanı ve Belediye Meclisi Üyeleri 5 yıl süre ile

seçilirler. Belediye Encümeni ise, meclise kendi üyeleri arasından seçilenler ile memurlardan teşekkül eder. Belediye, 5393 Sayılı kanunun 4. maddesi gereğince, İç işleri Bakanlığının teklifi, danıştayın görüşü alınarak müşterek kararname ile kurulur.

5393 Sayılı Belediye Kanununda belediye kurulabilmesi için gerekli olan yasal yollar açıklanmıştır. Buna göre, nüfusu 5000 ve üzerinde olan yerleşim birimlerinde belediye kurulabilir. İl ve ilçe merkezlerinde belediye kurulması zorunludur (Resmi Gazete 2005).

1.4.3. Yerel Yönetimlerde Hizmet Kavramı

Belediye hizmetleri, "belediyenin, gönüllü teşebbüslerin ve özel sektör kuruluşlarının bir beldedeki yerel ortak ihtiyaçları karşılamak ve kamu yararını sağlamak için sundukları ve ilgili belediyenin gözetim ve denetimi altında bulunan sürekli ve düzenli faaliyetlerdir (Onar 2000).

Yerel hizmetlerin yürütülmesinden belediyelerin mutlak biçimde yükümlü tutulduğu söylenebilir. Bununla birlikte belediyelerin bu yükümlülüğü nasıl ve ne biçimde yerine getirecekleri ise büyük ölçüde kendi önceliklerine bırakılmıştır. İşte alternatif hizmet sunum biçimlerinin söz konusu olabileceği asıl hizmet alanların da bunlardır (Bozlağan 1998).

1.5.Büyükşehir Belediyesi

Büyükşehir belediye idareleri, ilk kez 1984 yılında, 3030 sayılı Büyükşehir belediyesi Kanunu ile, 1982 anayasasının 127. maddesindeki "kanun büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim biçimleri getirebilir." Hükmüne istinaden kurulmuştur. İlk olarak 1984'te İstanbul, Ankara, İzmir'de 1986'da Adana'da 1987'de Bursa Konya, Kayseri ve Gaziantep ve 1993'te Antalya, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, İzmit, Mersin ve Samsun, son olarak Sakarya Büyükşehir belediyesi kurulmuştur. Türkiye'de 2009 itibariyle toplam 16 tane Büyükşehir belediyesi bulunmaktadır.
5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi kanununun 3. maddesinde;

a) Büyükşehir belediyesi: En az üç ilçe veya ilk kademe belediyesini kapsayan, bu belediyeler arasında koordinasyonu sağlayan; kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan; idarî ve malî özerkliğe sahip ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişisini,

b) Büyükşehir belediyesinin organları: Büyükşehir belediye meclisi, büyükşehir belediye encümeni ve büyükşehir belediye başkanını,

c) İlçe belediyesi: Büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçe belediyesini,

d) İlk kademe belediyesi: Büyükşehir belediye sınırları içinde ilçe kurulmaksızın oluşturulan ve büyükşehir ilçe belediyeleriyle aynı yetki, imtiyaz ve sorumluluklara sahip belediyeyi, ifade eder.

2004 yılı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'na kadar yürürlükte kalan 3030 sayılı eski kanuna göre bir yerde Büyükşehir belediyesi kurulabilmesi için Büyükşehir belediyesi sınırları içinde birden fazla ilçe ya da alt kademe belediye bulunması gerekmekte ve nüfusunun 300.000'i aşmış olması yeterliyken 5216 yeni kanunla büyükşehir belediye kurulma şartları zorlaştırılmıştır (Mut 2009).

Kuruluş; Belediye sınırları içindeki ve bu sınırlara en fazla 10.000 metre uzaklıktaki yerleşim birimlerinin son nüfus sayımına göre toplam nüfusu 750.000'den fazla olan il belediyeleri, fizikî yerleşim durumları ve ekonomik gelişmişlik düzeyleri de dikkate alınarak, kanunla büyükşehir belediyesine dönüştürülebilir (Resmi Gazete 2004).

Büyükşehir belediyesinin sınırları 5216 sayılı kanunun 5. maddesinde Büyükşehir belediyelerinin sınırları, adını aldıkları büyükşehirlerin belediye sınırlarıdır.İlçe belediyelerinin sınırları, bu ilçelerin, büyükşehir belediyesi içinde kalan kısımlarının sınırlarıdır. İlk kademe belediyelerinin, büyükşehir belediye sınırları dışında belediye sınırı olamaz.

Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyon, büyükşehir belediyesi tarafından sağlanır. Büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyeleri arasında hizmetlerin yürütülmesiyle ilgili ihtilâf çıkması durumunda, büyükşehir belediye meclisi yönlendirici ve düzenleyici kararlar almaya yetkilidir. Yeni kurulan büyükşehir belediyelerinde meydan, bulvar, cadde, yol, sokak, park, spor ve kültürel tesislerin büyükşehir belediyesi ile büyükşehir kapsamındaki diğer belediyeler arasında dağılımına ilişkin esaslar büyükşehir belediye meclisi tarafından belirlenir. Büyükşehir belediyesi mücavir

alanlarının ilçe ve ilk kademe belediyeleri arasındaki bölüşümü büyükşehir belediye meclisince yapılır(Resmi Gazete 2004).

Büyükşehir belediye meclisi, üyeleri arasından seçilecek en az beş, en çok dokuz kişiden oluşan ihtisas komisyonları kurabilir. İhtisas komisyonları, her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin büyükşehir belediye meclisindeki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşur. İmar ve bayındırlık komisyonu, çevre ve sağlık komisyonu, plân ve bütçe komisyonu, eğitim, kültür, gençlik ve spor komisyonu ile ulaşım komisyonunun kurulması zorunludur (Resmi Gazete 2004).

1.6. Halkla İlişkilerin Tanımı

Sosyal bilimler alanındaki birçok kavram gibi, halkla ilişkiler kavramının da herkesin üzerinde birleştiği, mutlak bir tanımı yoktur; neredeyse akademisyen ve uygulayıcı sayısı kadar tanımı vardır. Bu kadar çok tanımın olmasında halkla ilişkilerin henüz belli standartlar ve normlar, dolayısıyla da genel ilkelerini üretememiş olması etkendir (Sezer 1996).

"Halkla İlişkiler" dediğimiz görev; bir insanın, derneğin, özel kuruluşun ya da kamu kuruluşunun karşılıklı iş yaptığı gruplarla ilişki kurması, varsa ilişkilerini geliştirmesi için gösterilecek çabalardır. İster kişinin (özel ya da tüzel) kendi adına veya onun adına çalışan başkaları tarafından yapılsın bu iş çeşitli tekniklerin kullanılmasını, çeşitli yolların izlenmesini, çeşitli matematik çabalarına girişilmesini gerektirir (Asna 1997).

Halkla ilişkiler, algılama, düşünce ile davranışları etkileme ve tercih yaratmada amaçlı bir iletişim bilimidir. Bir kurum kamuoyunda iyi bir imaj oluşturmak için güçlü yanlarını iyi ifade etmelidir. Bu imaj, kurumun mesajını etkilenmesi istenen farklı hedef kitlerine daha etkin ulaştırmasını sağlar. Halkla ilişkilerin amacı, kamuoyunda kurum hakkında olumlu etkiler bırakmak ve doğru yargılar oluşturmaktır (Aydede 2002).

Yukarıda da kaydettiğimiz gibi halkla ilişkilerin birçok tanımı vardır.

Bunlardan bazıları şunlardır:

- Genel anlayış, güven ve genel sempati uyandırmak ve bunu geliştirmek.
- Belli bir organizasyon için anlayış, güven ve sempati geliştirirken, çevrelerinde aynı anlamda bir sistem oluşturmak, kurmak, sistemi yapısal olarak değiştirmek, kurumsallaştırmak, sağlamlaştırmak.
- Aynı anlamda güven ve sempatiyi sürekli olarak korumak, sürdürmek, iyileştirmek, güçlendirmek, çoğaltmak.
- Başka organizasyonlar, sistemler, gruplarla ilişkiler oluşturmak, yaratmak, sürdürmek, bunları sürekli hale getirmek.
- Organizasyonun, kendi ilgilerini dışarıya doğru, kamuda geçerli kılmak, temsil etmek, ortaya koymak.
- Organizasyonun, grup içerisinde kendi ilgilerini açıkça belirtmek, bunu sürekli bir şekilde sürdürmek.
- Kamuoyunu organizasyonun kendi ilgisi yönünde etkilemek.
- Diğer ilgililerle, üretim ve işbirliği amaçlı anlaşma sağlamayı, karşılıklı ilişki kurmayı, birlikte hareket etmeyi hedeflemek.
- Antlaşma ve karşılıklı ilişkiler ile kendi organizasyonunun varlığını ve gelişimini desteklemek, ayrıca halkla ilişkileri bir süreç olarak da tanımlanmaktadır (Okay ve Okay 2001).

Bu tanımlar hem özel kesimi, hem de kamu kesimini kapsamaktadır; ancak uygulamada iki sektör arasında farklılıklar olduğu söylenebilir. Kamu kuruluşlarının amacı halka hizmet, halkla ilişkiler biriminin amacı ise halka hizmetin en iyi şekilde sunulmasını sağlamaktır. İki kesimin arasındaki farklılık, özel kesimin kar amacına dayalı, genelde rekabet esasına göre belli bir mal ya da hizmet üreten bir sektör olmasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle özel sektörün halkla ilişkiler anlayışında bu özelliklerin etkisi görülmektedir Özel kesimin halkla ilişkilerinde iletişim tek yönlü olarak düşünülmektedir. Toplumun tepkisinden ancak ileride gelecek olan mesajları saptamak amacıyla yararlanılma yoluna gidilmektedir (Kazancı, 1982).

Bu açıdan, özel kesimde geçerli olan halkla ilişkiler anlayışının “özel kesimin çevreyi etkilemesi“ esasına dayandığı söylenebilir. Kamu kesimi halkla ilişkilerinde ise iletişim, tek yönlü değil, çift yönlüdür. Bu sektörde halkla ilişkiler; kamu

kuruluşunun halka tanıtılması, kuruluşun olumlu imajının oluşturulmasının yanı sıra, halkın beklentilerinin, istek ve şikâyetlerinin kuruluşa iletilmesi ve kuruluşta da bu beklentiler doğrultusunda değişiklikler yapılmasına yönelik amaçları kapsamaktadır (Yalçındağ 1986).

Tanımlardan hareketle, halkla ilişkilerin bir yönetim fonksiyonu olduğu, bazı planlı faaliyet ve çeşitli amaçları içerdiği iki yönlü iletişim sürecine dayandığı anlaşılmaktadır. Halkla ilişkiler faaliyetlerinin başarılı olabilmesi için, mesajı gönderen kaynak konumundaki kuruluşun, alıcı durumundaki hedef kitleyi tanıması gerekmektedir. Hedef kitle, kuruluş tarafından homojen nitelikler taşıdığı ve ortak hareket ettiği varsayılan çeşitli gruplardan oluşmaktadır. Bu gruplar demografik, sosyo-ekonomik ve kültürel özellikler dikkate alınarak belirlenmektedir (Bıçakçı 1998).

Halkla ilişkilerde yapılan değişik tanımlarda hatırlanması gereken anahtar sözcükler olarak şunlar sıralanabilir:

- **Baştan sona planlanmış:** Halkla ilişkiler faaliyeti isteyerek yapılan bir faaliyettir. Etkilemek, bilgi sağlamak ve faaliyetten etkilenenlerden gelen tepkileri almak için dizayn edilir.
- **Performans:** Etkili halkla ilişkiler, bir birey veya kuruluşun performansına ve gerçek politikalarına dayandırılmaktadır. Eğer bir kuruluş iyi bir işveren değilse veya toplumun ilgisine, çıkarına duyarlı değilse halkla ilişkilerin oluşturabileceği iyi niyet ve desteğin miktarı artırılamaz.
- **Kamu yararı:** Bir halkla ilişkiler çalışmasının yapılma nedeni kamu yararına hizmet etmektir. İdeal olarak halkla ilişkiler faaliyeti, kuruluşla hedef kitlesi arasında karşılıklı yarar sağlamaktadır. Kuruluşun kendi çıkarıyla hedef kitlenin çıkar ve ilgilerinin sıralamasının yapılması gerekir.
- **İki yönlü iletişim:** Tanımlarda, hakla ilişkiler enformasyon materyallerinin yayılması ve hedef kitleden gelen tepkileri toplamak da aynı derecede önemlidir. Dinleme yeteneği iletişim uzmanı için gerekli bir unsurdur.
- **Yönetim fonksiyonu:** Halkla ilişkiler, üst yönetimin karar vermesi gereken bir unsur olduğu için çok etkilidir. Halkla ilişkiler, bir karar alındıktan sonra

sadece bilgi vermeyi değil, aynı zamanda danışmanlık yapmayı ve problemleri çözümlemeyi kapsamaktadır (Okay ve Okay 2001).

1.6.1. Halkla İlişkilerin Amacı

Halkla ilişkiler amacının, kuruluş ile onu başarılı kılacak veya başarısızlığını etkileyecek kurumlar arasında, karşılıklı yararlara dayalı ilişkileri belirlemek, kurmak ve sürdürmek olduğu görülmektedir. Halkla ilişkilerin bir amacı da, kuruluşun olumlu bir imaja sahip olması için gerekli tanıtım politikalarını belirlemek ve kuruluşları bu doğrultuda yönlendirme çabaları olarak belirtilebilir (Keskin 2006).

Uluslar arası Halkla İlişkiler Derneği Eğitim ve Araştırma Komitesi Raporu'nda Halkla ilişkilerin genel amaçları şu şekilde belirtilmektedir:

- Kamuoyunun kuruluşa ilişkin eğilimlerini, tutum ve beklentilerini saptayarak, kuruluşta bunlara uygun iyileştirmelerin yapılması için önerilerde bulunmak.
- İnsan davranış ve tutumlarının gerçek nedenlerini anlamak.
- Örgüte ilişkin olarak, kamuoyunda ortaya çıkmış olan yanlış anlamaları önlemek.
- Kuruluşla halk arasında karşılıklı saygı ve toplumsal sorumluluk duygularını geliştirmek.
- Özel çıkarlarla, kamusal çıkarlar arasında uyum sağlamak.
- Malların ve hizmetlerin niteliklerinin geliştirilmesine katkı sağlamak.
- Örgütün kurumsal kimliğinin oluşturulmasına ve benimsetilmesine yardımcı olmak.
- Demokratik değerlerin gelişmesine katkıda bulunmak (Yalçındağ 1996).

Toplumsal açıdan halkla ilişkilerin amaçları halkı aydınlatmak, halkın yönetimle olan ilişkilerinde işlerini kolaylaştırmak, halkla işbirliği sağlayarak hizmetlerin daha seri ve kolay götürülmesini sağlamak, halkın dileklerini, isteklerini, tavsiyelerini, telkinlerini ve şikâyetlerini dinlemek, aksaklıkların giderilmesi için çalışmalar yapmak (Tortop 1986).

Halkla ilişkilerin amaçları;

- Örgüt faaliyetlerini hedef gruba duyurma ve örgüt hakkında olumlu imaj oluşturma,
- Halkın gereksinimlerini saptama, uygulamalardaki aksaklıkları giderme,
- Etkin ve verimli bir iletişim sistemi kurma,
- Örgütün faaliyetleri konusunda gerekli açıklayıcı, aydınlatıcı tüm bilgileri vererek hizmetlerin halka ulaştırılmasında etkinlik sağlayarak destek kazanma,
- Halkın yakınmaları ve örgüte başvurmaları karşısında yöntemler geliştirme, işlemleri kolaylaştırma,
- Mevcut olan ve yaşama yeni geçirilen yasalar, kararnameler ve yönetmelikler, pazara yeni sunulan ürün ve hizmetler, vb. çeşitli konularda gerekli açıklamaları yapma ve uygulamalara halkın uyum sağlamasına özen gösterme,
- Halkla ilişkiler faaliyetlerini belirli bir süreç içerisinde gerçekleştirme,
- Örgüt içi ve dışı olumlu insan ilişkilerinin gerçekleştirilmesini sağlamadır (Keskin 2008).

Kuşkusuz ki, anılan amaçların tümünün yerine getirilmesi olanaklı değildir, ancak söz konusu olan "halk"tan gelen istemlere göre örgütün yeterlilikleri göz önüne alınarak önceliklerin belirlenmesi ve buna göre hizmetlerin geliştirilmesidir. Hizmetlerin sunulduğu, ilişkilerin kurulduğu alıcı kesimi olan "halk" farklı sosyal gruplardan oluşmaktadır. Her bir sosyal grubun farklı psikolojik, demografik ve sosyo-kültürel özellikleri taşıması, örgütü ulaşmak istediği hedef grubun özelliklerini belirlemeye yöneltmektedir. Gerçekte de var olan "halkın düşüncelerini değerlendirerek desteklerinin kazanılması" olduğuna göre kar amacı güdülsün veya güdülmesin tüm örgütler halka dönük faaliyet planlamalarını geliştirerek organize etmeli ve uygulamaya koymalıdır (Gürdal 1997).

1.6.2. Halkla İlişkilerin Hedefleri

Halkla ilişkilerin temel hedefi, kurum ve kuruluşların ilgili çevreleriyle olumlu ilişkiler kurmasını sağlamak, etkin ve verimli bir iletişim ortamı oluşturmaktır. Çevreyle veya hedef kitlelerle iyi bir iletişim kurmanın iki önemli

ölçütü; kesinlik ve tutarlılıktır

Başlıklar altında sıralarsak halkla ilişkilerin hedeflerini şu şekilde sıralanabilir.

- Halkı aydınlatmak ve halka çalışmaları benimsetmek,
- Halkta yönetime karşı olumlu davranışlar yaratmak,
- Halkın yönetimle olan ilişkilerini kolaylaştırmak,
- Halktan bilgi toplamak ve halkı bilgilendirmek,
- Halkla işbirliği oluşturmak,
- Özel veya kamu yararına cevap vermek (Çamdereli 2000).

Halkın istek ve düşüncelerini iyi bilen yönetim kendi istekleriyle çevresi arasında en iyi uyumu sağlayacak ve baskı guruplarıyla çatışmasını en aza indirecektir. Başarılı bir kamu yönetimi halkla ilişkiler sonucunda elde ettiği tepkilere göre kendisi için iyi sonuçlar çıkarabilen yönetimdir (Kazancı 2004).

Çağımızda, özellikle demokratik yöntemlerin geçerli olduğu ülkelerde, kamuoyunun önemi tartışılmayacak kadar önemlidir. Kamu Yönetimleri açısından bu nokta daha da önem arz etmektedir. Halk, çoğu zaman kamu yönetimleriyle ilişkilerini en Ön kademelerdeki görevlilerle yüz yüze gelmek suretiyle kurmaktadır. Halkın gözünde bu görevliler devletin kendisidir. Bu görevlilerin tutum ve davranışları karşısında, halkın duygulan doğrudan devlet için oluşmaktadır. Sadece bu nokta bile, kamu kuruluşlarında halkla ilişkilerinin düzenlemesinin önemini ortaya koymaktadır (Onal 1982). Halkla ilişkilerin oluşturulması sadece, kuruluş ile halk arasındaki münasebeti değil, aynı zamanda diğer kuruluşlarla olan ilişkilerin iyileştirilmesini de sağlanmış olur.

1.6.3. Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler

Kamu kuruluşları, görevleri nedeniyle toplumun çeşitli kesimiyle devamlı ilişkiler içinde bulunmaktadır. Bu ilişkilerin niteliği kamu kuruluşları için iki yönlü önem taşımaktadır:

- Demokratik yaşama düzenine sahip ülkelerde kamu kuruluşları topluma karşı sorumlu ve saygılı bir yönetsel davranış halinde olmalıdır.

- Üstlendikleri görevleri başarıyla yürütebilmek için toplumun güvenini, saygısını, ilgi ve desteğini sağlamak zorundadır (Yalçındağ 1986).

Sosyologlar, kitleleri etkilemek onlara bir şeyler yaptırabilmek için üç etkili yöntemin bulunduğunu kaydetmektedirler (Usman 1986).

- Zor kullanmak
- Satın almak
- İnandırmak

Bunlardan ilk ikisi kısa vadeli olup bazen ters sonuçlar vermektedir. Üçüncüsü ise halkla ilişkilerde kullanılan yöntem olup daha uzun vadelidir.

Halkla ilişkiler özel sektör uygulamalarının çok daha başarılı olmasına rağmen son yıllarda kamuoyunun baskıları ve değişen kamu yönetimi anlayışının etkileri ile yerel yönetimlerde de başarılı uygulamalarına rastlamak mümkündür. Etkin iletişim sağlayabilmek için yapılan her şey halkla ilişkiler çabalarının bir ürünüdür. Yerel yönetimlerde halkın beklenti, istem ve tepkilerine yanıt verilmeli; şikayetler sistemli bir şekilde değerlendirilmelidir. Yanlış ve olumsuz yargılara varılması engellenmelidir. Halkla ilişkiler çalışmaları sadece ileti gönderen değil belki daha fazla oranda, yönetsel-örgütsel çabalar içerisinde sorunları ele alarak yanlış imajı düzeltmek durumundadır. Yerel yönetimler, ilişkide bulunduğu ve hizmet sunduğu çevrelerin desteğini kazanarak faaliyet göstermeye ve kendini geliştirmeye daha fazla önem verirler (Gürdal 1997). Çünkü

- Yerel yönetim siyasal tercihler ile seçilmektedir. Bu nedenle siyasal ve sosyal baskı altındadır.
- Kar amaçlı kuruluş olmadığından, verilecek hizmetlerin maliyetinin hesaplanması çok önemli olmamakla beraber, siyasi otoritelere ve halka karşı sorumluluk duyguları onları maliyetleri dikkate alır hale getirmektedir.
- Verilen hizmetleri (ulaşım, sağlık, eğitim, kültür, sosyal, denetim, kentleşme vb.) çeşitli araç, gereç ve insan kullanılarak yapması nedeniyle daha fazla verimli çalışmayı gerektirir. Verilen hizmetlerde kaynakları en iyi kullanarak en az maliyetle en büyük doyum sağlayacak hizmetin verilmesi zorunludur.

1980'li yıllara kadar halkla ilişkiler uygulamalarında merkezi idare için yukarıda

belirtilen hususlar yerel yönetimler için de aynen geçerli olmakla birlikte, karar organları yerel halk tarafından seçimle işbaşına gelen belediyelerde mutlaka basın büroları kurulmuş ve başkan adına basınla ilişkileri yürütmüşlerdir, ancak bu uygulama çağdaş halkla ilişkiler uygulamalarından ziyade başkanın basınla ilişkilerini yürütme fonksiyonu görmüş, vatandaşların belediye yönetimi ile olan diyalogunu kurmayı, yönetilenlerin istek ve arzularını öğrenmeyi hedeflememişlerdi.1980–1990 yılları arasında özellikle Büyükşehir belediyelerinde halkla ilişkiler faaliyetlerini yürütmek üzere bürolar kurulduğu, vatandaşların sorunlarını bu bürolara iletmesinin beklendiği, bu bürolara özel numaralı doğrudan telefon hatlarının bağlandığı görülmektedir. Örneğin İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde şikâyet ve yıldırım servisi, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde halkla ilişkiler servisi ve yıldırım servisi, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nde halk danışma masası, Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin semt danışma merkezleri, Eminönü Belediyesi'nde "Mavi Hat" ve Kadıköy Belediyesi'nde "Mavi Nokta" uygulamaları başlatılmış, yine Mart 1990'da İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde bilgisayarlı cevap bürosu kurulmuştur. Belediye'nin çeşitli birimlerine yapılan başvurular bu büroda bilgisayara geçirilmekte olup vatandaşlardan gelen istek ve şikâyetler aynı gün ilgili birime iletilmekte, o birimden gelen cevap başvuru sahibine telefonla veya yazılı olarak iletilmekteydi. Bilgisayar kaydına alınan her başvuruyu belediye başkanı ve genel sekreter ofislerindeki bilgisayarlardan anında görebiliyorlardı (İstanbul Büyükşenir Belediyesi 1991).

1.6.4. Belediyelerde Halkla İlişkiler

Belediyelerde halkla ilişlerin amacı, bir yandan halkın isteği olan halkın belediyesini öte yandan belediyeden yana olan belediyeyi destekleyen kent kamuoyunu oluşturmaktır. Halkla ilişkiler demokrasi geleneğinin devam etmesinde veya sağlanmasında önemli bir role sahiptir. Söz konusu, belediyeler olunca bu yöntemlerin uyguladığı halkla ilişkiler metodu ve yöneten yönetilen ilişkiler, demokratik değerlere bir bağ kurulmasına imkân sağlar. Varlık nedenleri "halk için" olan belediyelere halkın katılımını sağlamak, halkın belediyesini oluşturmak şüphesiz demokratik değerlerle ilgilidir. Bu yönetim, halkın katılımına ne kadar özen gösteriyorsa o kadar demokratik olur. Halkla ilişkiler bağlamında bireyin kamu kuruluşları karşısındaki konumunun tebaa ve yönetilen sözcükleri ile belirtilen nitelikten, yurttaş niteliğine ulaşması, ancak toplumlarda demokrasi değerlerinin tüm ilkeleri ve kurumları ile yerleşmesi sonucunda mümkün olmuştur (Yalçındağ 1996).

Belediyelerin yaptığı görevlerin artması, yerel sorunların büyümesi ve karmaşık bir hale dönüşmesi halkla belediye yönetimlerini kaçınılmaz bir biçimde daha çok karşı karşıya getirmektedir (Ertekin 1995).

1.6.5. Konya Büyükşehir Belediyesinde Halkla İlişkiler

Belediyeler halk yararına çalışmak, halka hizmet etmek amacıyla kurulmuşlardır. Demokratik ülkelerde yetkili organların seçilmesi ile görevi bitmemektedir. Kararların alınmasında, bunların uygulanması ve çalışmaları denetlenmenin aşamasında halka da bir kısım görevler düşmektedir. Halkın bu çeşitli aşamalarda yardımını, desteğini, katkısını sağlamak iyi bir yönetim için gereklidir. Yönetim başarısı da halkın yardım ve katkısını sağlayabildiği oranda artmaktadır. Bu yönden yönetim başarılı olmak için her alanda halka yakın halkla işbirliği içinde olması gerekmektedir (Yalçındağ 1996).Halkla ilişkilerin bir amacı da hizmet edilen halk ile yönetim arasında anlayış birliğini, iyi niyeti sağlamak ve halkın güvenini kazanmaktır (Tortop 1998).

Konya Büyükşehir Belediyesi halkla ilişkiler çalışmalarını başta Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı olmak üzere, Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı ve Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı'nca yürütmektedir. Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı, halkın her türlü istek, öneri ve şikâyetlerini değerlendiren, Büyükşehir Belediyesi'nin halkla iletişimini sağlayan birimdir. Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı bünyesinde; Basın Şube Müdürlüğü, Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Tanıtım Şube Müdürlüğü birimleri yer almaktadır. Daire başkanlığı'nın görevi, belediyenin çalışmaları ve çeşitli faaliyetleri hakkında kamuoyunu bilgilendirmek ve belediye kurum kimliğini tanıtıcı ve geliştirici çalışmalarda bulunmaktır. Elde edilen veriler halkla ilişkiler çalışmalarını ölçmeye dönük olmasının yanında belediyenin su, kanalizasyon, asfalt yapımı, yeşil alan çalışmaları, şehir içi trafik düzenlemesi, zabıta faaliyetleri, imar çalışmaları gibi belediyenin asli görevleri açısından da önemli kaynaklar sağlamaktadır (Keskin 2008).

Belediyeler, halkın kendi öz kuruluşudur, seçimle onun içinden çıkmaktadır, kent halkı için vardır, ilke olarak kaynaklar kent halkı tarafından sağlanmakta, temsil mekanizmaları aracılığı ile bu kaynaklar, kent halkının kararları doğrultusunda, kent

hizmetleri için harcamaktadır. Bu nedenle halkın ihtiyaç ve isteklerine duyarlı davranmak, halkın sürekli desteğini, beğenisini ve güvenini sağlamak, belediyeler için önemlidir. Seçimle geldikleri için, halkın işbirliğine ihtiyaçları vardır ve varlıklarını sürdürmeleri, ancak "halkın belediyesi"(Yalçındağ 1992) olmakla mümkün olabilir.

Toplumsal yaşamda, belediyeler için halkın güven ve desteğini kazanmak, öteki kamu kuruluşlarından daha büyük bir önem taşımaktadır. Çünkü günümüzde geniş halk kitlelerinin desteği olmadan belediyelerin işlevlerini tam olarak yerine getirebilmeleri ve yaptıkları girişimleri sistemli bir biçimde sürdürebilmeleri imkânsızdır (Ertekin 1995).

Belediyelerin hizmetleri sürekli halk tarafından izlenmektedir ve bu hizmetlerin çoğu halkın günlük hayatında karşılaştığı problemlerle ilgilidir. Bu durumda belediyeler, halkla ilişkiler hizmetlerine önem vererek, çalışmaları ve hedefleri konusunda halkı aydınlatmaları, bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır.

1.7. Spor

Çağımız toplusal yaşamında spor giderek büyüyen bir biçimde geniş kitlelerin ilgisini çekmektedir. Hızlı değişme günümüzün en önemli özelliklerinin başında gelmektedir. Her gün karşılaşılan yenilikler toplumun yapısını ve hayat şartlarını aynı hızla değiştirdiğini söylemek mümkün olabilmektedir (Fişekçioğlu 1998).

Sporun tanımı noktasında, çeşitli yazarlar değişik bakış açıları geliştirmişlerdir. Tanımlardan bazıları şöyledir:

Spor, belirli ölçüde fiziksel güç ve beceri gerektiren yarışmalı ve eğlenceli etkinliklerdir (Alpar 1998). Fişek, spor kavramına ilişkin olarak geliştirilen tanımlamasında: "Spor insanın, doğasıyla savaşırken kazandığı ana becerileri ve geliştirdiği araçlı-araçsız savaşım yöntemlerini, boş zamanındaki artışa bağlı olarak, tek tek, ya da topluca barışçı biçimde ve benzetim yoluyla, oyun, oyalanma ve işten uzaklaşma için kullanılmasına dayalı, estetik, teknik, fizik, yarışmacı ve toplumsal bir süreçtir" (Fişek 1982).

Bir başka tanımda ise spor, "Çok çeşitli amaç ve araçlarla yapılan, önceden

belirlenmiş ve benimsenmiş kurallara farklı derecelerde olsa da uymayı gerektiren, performansı artırıcı bedensel aktivitelerdir" (Gezgin ve Amman 1993) şeklinde tanımlanmıştır.

Spor, insan vücuduna yararlarının hemen beklenmediği, kendi içinde kurallarının olduğu, bireysel ya da grup halinde, oyun olarak kendisini ortaya koyan fiziki yarışmaların bütünüdür (Kılcıgil 1998).

Yetim, (2000) ise sporu daha kapsamlı ve tüm özelliklerini içeren bir tanım getirmiştir. Şöyle ki; "Spor, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın temel unsuru olan insanın, beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kişiliğin oluşumunu, karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak, bilgi beceri ve yetenek kazandırarak çevreye uyumu kolaylaştırmak, kişiler toplumlar ve uluslararasında dayanışma, kaynaşma ve barışı sağlamak, kişinin mücadele gücünü artırmak yanında, belirli kurallara göre, rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve yarışmada üstün gelme amacıyla yapılan faaliyetler olarak tanımlanabilir. Bu özelliklerinden dolayı, çağımızda spor çok yönlü, çok faydalı, çok amaçlı ve çok çeşitli boyutlar kazanmış ve evrenselleşmiştir."

Toplum sosyalleşmesinde sporun bir araç olduğunu belirten Erkal bu konuda "Fert ve toplum ilişkilerinin geliştirilmesinde sportif olay, hem ferdi, hem sosyal açıdan etkili olmaktadır. Spor, fertteki sorumluluk ve işbirliği eğilimi ile düzen sağlama kabiliyetini ortaya çıkararak ferdin sosyalleşmesine katkıda bulunmaktadır"(Erkal 1992).

Bireyin kendisine güven, grup çalışması, karşılıklı dayanışma ve davranış dürüstlüğü ve ahlaki alışkanlıkların gelişmesi ile toplumda kültürel seviyesinin yükselmesi, spor aracılığı ile sağlanabilmektedir (DPT 2000) görüşü, sporun kişi ve toplum hayatındaki önemini net olarak ortaya koymaktadır.

Spor fertlerin beden ve ruh gelişimini ve bu öğeler arasında koordinasyonu sağlayan bir ilimdir ve kültürel bir olgudur toplumun her ferdinin, özellikle geleceğin teminatı, genç nesillerin milli şuur ve idealler doğrultusunda toplumun yapıcı bir üyesi olmasında ve sosyal yapının gerçekleşmesinde sporun büyük bir katkısı bulunmaktadır (Çumralıgil ve Görücü 2007).

1.8. Rekreasyon

Rekreasyon, günümüzde birçok anlamın yüklendiği ve kapsamına çok çeşitli aktivitelerin alındığı, sıkça söylenen bir kavramdır. Genel anlamda rekreasyon, insanların serbest zamanlarında, eğlence ve tatmin dürtüleri ile gönüllü olarak etkinliklere katılımı olarak açıklanmaktadır (Karaküçük 1997).

Serbest zaman, olumlu bireysel doyum için sınırlamalar veya zamana bağlılık olmaksızın istediğinizi yapabilme özgürlüğüdür. İşten arta kalan, özgürce istediğimiz aktivite ile değerlendirebileceğimiz zaman olarak ifade edilebilir. Rekreasyon bireylerin serbest zamanlarında isteyerek yaptıkları etkili yaratıcı ve faydalı aktivitelerdir (Chase 1996). Serbest zaman, kişinin çalışma saatleri ve zorunlu olarak kendisine ayıracağı zamanın dışında kalan ve özgürce kullanabilmek ve seçme şansına sahip olduğu, bir zaman parçasıdır (Karaküçük ve Başaran 2000).

Toplumlar çalışma hayatındaki verimliliği toplum sorunu, serbest zamanı ise kişisel tercih ve sorun olarak görmüştür. serbest zaman sırasında geliştirilen zihniyet ve yetenekler sadece birey için değerli olmayıp aynı zamanda bireyin bir parçası olduğu ve iş yaşamını da etkilediği için toplum açısından da önemlidir. Zamanı iyi kullanabilmek, insanın kendisine, çalışma hayatına, sosyal hayatına, dinlenme ve eğlenmesine, biyolojik ve fizyolojik ihtiyaçların karşılanmasına ayırdığı zaman birimleri arasında dengeyi iyi kurabilmesine bağlıdır (Özdağ ve ark 2009).

Spor, rekreasyonunun en kapsamlı, çeşitli, ilgi çeken alanlarından birini oluşturmaktadır. Spor ve Rekreasyon karşılıklı olarak birbirlerini etkilerler. Spor, insanların rekreaktif gereksinmelerini karşılamada önemli bir hareket alanı sağlarken, rekreasyon da, sporun toplumda yaygınlaşmasında, sportif başarılar elde etmesinde, önemli roller üstlenmiştir. Spor bu rolünü, genellikle herkes için spor veya sağlık için spor gibi etkinlik rollerini yerine getirerek gerçekleştirmektedir (Öztürk 1998).

Rekreasyon, içeriğinin geniş olması ve birçok bilimde entegre olabilme özelliğinden dolayı çok önem kazanmıştır, bu aktivitelere katılım oranı toplumların gelişmişlik düzeylerini ortaya koyan bir kriter olarak ele alınmaya başlamıştır. Ülke yönetimleri rekreasyon el aktivitelerin yaygınlaştırılması için,yasa ve

yönetmeliklerde yeni düzenlemelere gitmişlerdir. Aktif yaşam biçimi benimseyen bireylerin daha atılgan, uyumlu, özgüven ve öz saygısı daha yüksek, toplumların daha sağlıklı, mutlu, üretken oldukları unutulmamalıdır (Tekin ve ark 2004).

Rekreasyon, profesyonel iş dışı, insanın kendisinin karar verip seçtiği ve katıldığı faaliyetlerle yaşamının zenginleşmesi, mutlu olması ve bu yönlerde ilerlemesini sağlamaktadır. Bu yönleriyle rekreasyon etkinlikleriyle gerçekleştirilmek istenen amaçlara, giderek daha çok önem verilmektedir (Özdağ 1998).

"Spor, rekreasyonel bir araç olarak insanların; endüstrileşmeyle beraber açıkça hayat ve iş biçimlerini değiştirmeleri sonucu, şehir ve endüstriyel ortamlara taşınmaları, bir taraftan uygarlaşma ve hayat standardının yükselmesi, diğer taraftan da negatif olarak zihinsel ve fiziksel eksiklilerin ortaya çıkardığı olumsuzluklarını gidermek için, önemli fonksiyonlar üstlenmiştir. Endüstriyel ortamda çalışan insanın bedensel olarak yapacağı işin azalması, buna mukabil ruhsal sorunların artması, onun iş veriminin yükselmesi ve her şeyden önce insan olarak mutlu olabilmesi için farklı etkinliklerle uğraşmasını, dinlenmesini zorunlu kılmaktadır. Sanayi ve şehir ortamında bir işin, saatlerce, günlerce, aylarca aynı hareketlerle, duruşlarla ve aynı ortamlarda yapılıyor olması, bu zorunluluğu daha da artırmaktadır. Bütün bu negatif görüntülerin giderilmesinde de, rekreatif etkinlikler arasında büyük avantajlara sahip spor ön plana çıkmaktadır. Burada spor, kısmen de olsa giderilebilecek bir etkinlik çeşidi olarak görülürken, daha çok, sporu boş zamanlarda yaparak soruna çözüm aranması önerilmektedir. Ancak, sorunun büyüklüğü nedeniyle hareketsizliğin ve bu olumsuzlukların sporla giderilmesinde harcanarak zamanın bir boş zaman ve eğlenceye dayalı rekreatif etkinlikler olarak değerlendirilemeyeceği de ileri sürülmektedir" (Karaküçük 1997).

Devletlerin en önemli ulusal, bölgesel ve yerel sorumlulukları arasında, tüm vatandaşlarının genel refah ve sağlığını güvence altına almak önemli bir yer tutar. Rekreasyon, park ve serbest zaman hizmetlerinin misyon ve hedefleri, toplumdaki tüm bireylerin yalnız çalışma yaşamlarında değil, aynı zamanda serbest zamanlarında ki aktiviteler sürecinde de yaşam kalitelerini geliştirmek olmalıdır. Bu anlayış, hem devletin hem de yerel yönetimlerin, bireylerin refah seviyelerini geliştirme sorumluluğunu taşımaktadır (Mobley 2006).

"Dünyada pek çok ulus için artık, ülke halkının sağlığını geliştirmek, önemli bir amaç olmuştur. 30'dan fazla ülkede "herkes için spor" kavramına ilişkin araştırmalar yapılmakta, fitness ve rekreasyon spor programları desteklenmektedir. Rekreasyon programlarının amacı, her bireye çeşitli aktivitelerden seçilen hizmet olanakları sunmak, onların vücut ve zihinsel sağlığının geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Serbest zamanı değerlendirme faaliyet biçimi olan rekreasyon, katılanın serbest ve kişisel seçimine dayanır" (Terekli ve ark 2000).

Kamu rekreasyon hizmetlerini; devletin, il özel idarelerinin ve yerel yönetimlerin rekreasyon hizmetleri olmak üzere üç ana gurupta toplayabiliriz. Çok yönlü olan bu hizmetler; planlama, arsa ve alan temini, yatırımlar, rekreasyona ayrılan arazi ve tesislerin inşası ve bakımı gibi görevleri içermektedir. Yerel yönetimlerin temel görevlerinden biri vatandaşlarının fiziksel gelişim, dinlenme, yaratıcılıklarını geliştirme ve sosyalleşme gibi ihtiyaçlarını karşılamak üzere rekreasyon program ve hizmetleri sunmak olmalıdır (Keskin 2006).

Rekreasyon alanında geniş halk kesimlerine hizmet götüren çok sayıda kurum ve kuruluş mevcuttur. Yerel yönetimlerin önemli bir özelliği de bu kuruluşlar arasında ilişkileri mümkün olduğunca koordine etmektir. Çoğu kez, organizasyonlar aynı hedef kitleye yönelik hizmetler sunarken, diğer taraftan hizmetlerin toplumun geniş bir kesimine götürülememesi söz konusudur. Yerel yönetimler bu boşlukları gidermek amacıyla, dayanışma ve işbölümü içinde bu hizmetlere yönelik verimi arttırabilirler. Diğer önemli bir husus, ihtiyaç duyulan programların planlanmasında vatandaşların azami ölçüde katkılarını ve geribildirimlerini almaktır (Mobley 2006).

Yerel yönetimler farklı hedef kitlelerine göre farklı programlar arayışı içinde olmalıdırlar. Bu programlar değişen sosyo-ekonomik koşullar, beklentiler ve yeni eğilimler ile birlikte değişim göstermektedir. Yerel yönetimler bu değişimleri dikkate almalıdırlar. Yerel yönetimlerde karar vericiler toplumun ihtiyaçlarındaki öncelikler, eğlence anlayışındaki değişim, küreselleşmenin etkileri ve popüler kültürün yansımaları sonucu ortaya çıkan sonuçları dikkatli bir şekilde değerlendirmelidirler. Rekreasyon programlarının bu değişen talep ve beklentilere yanıt araması özellikler

çocuk ve gençlerimizin serbest zaman aktivitelerine katılımını teşvik açısından önemlidir (Keskin 2006).

1.9. Anayasa ve Spor

Türkiye'de Cumhuriyet'in kuruluşundan günümüze kadar, 1924,1961 ve 1982 olmak üzere, üç Anayasa yapılmıştır. Spor ilk defa 1982 Anayasasında yer almıştır.

58. Madde, "Devlet, gençliği alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır"

59. Madde, "Devlet, her yaştaki Türk vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder, devlet başarılı sporcuyu korur"(T.C. 1982 Anayasası).

Spor politikalarının belirlenmesi ve hayata geçirilmesi devletin görevi sayılmıştır. Doğal olarak, gençliğin korunması ve sporun geliştirilmesi ile ilgili görev, devletin idari yapısı içerisinde büyük payı olan mahalli idarelere, dolayısıyla belediyelere de düşmektedir (Çoban 2002).

1.10. GSGM Kanunu ve Spor

Cumhuriyet döneminin ilk Anayasası olan 1924 Anayasası'nda sporla ilgili hüküm bulunmamasına rağmen devlet, Cumhuriyetin birinci döneminde (1922-1936) görev icra eden Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı vasıtasıyla sportif hizmetleri sevk ve idare etmeye çalışmıştır. Devletin, merkezi idare dışında böyle bir teşkilata sporla ilgili görevler vermesi, bu görevlerini icra ederken ona özerklik tanıması ve mali yardım yapmayı öngörmemesi gibi sebepler, Cumhuriyetin ilk yıllarında spor alanında ademi merkeziyetçi bir yönetimin varlığını göstermiştir (Çoban 2002)

Devlet bu tarz bir yapılanma anlayışına sahip Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı ile mahalli imkân ve kaynakların özel teşebbüsler vasıtasıyla spor alanında kullanılmasını amaçlamıştır. Bir önceki dönemin spor politikalarının devamı mahiyetinde olan bu dönemde Beden Terbiyesi Kanunu ile spor, devlet mekanizması içine alınmış ve devletin milli amaçlarına hizmet edecek genç neslin yetiştirilmesinde bir araç olması ilkesi kabul edilmiştir. Devlet, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü

teşkilatını köylere kadar yaygınlaştırarak vatandaşı spor yapmakla yükümlü tutmuş, sporu vatan müdafaasında etkili bir eğitim vasıtası kabul etmiş ve böylece Türkiye'de askeri amaçlı sporda seferberlik başlatmıştır. Bu dönemde spor Antik Yunan'da olduğu gibi, vatan savunmasını gerçekleştirecek askerlerin bedenen ve ruhen eğitilmesi gayesiyle kullanılmıştır. Ancak, 1946 yılından itibaren tek partili sistemden çok partili sisteme, devletçi ekonomiden karma ekonomiye geçiş ve planlı kalkınmanın başlatılması gibi gelişmeler Türk spor yönetimini de çeşitli yönleriyle etkilemiştirm.Gelişen ve değişen şartlar karşısında günün ihtiyaçlarına cevap veremez hale gelen Beden Terbiyesi Kanunu'nun yürürlükten kaldırılması gündeme gelmiş, 1986 tarih ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında yeni bir Kanun çıkarılmış ve Spor Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Devlet bu son dönemde, 3289 sayılı kanunla, ilk dönemde olduğu gibi insan unsurunu yeniden ön plana çıkararak onun bedenen ve ruhen geliştirilmesini amaçlamış ve sporun bu amaca ulaşmada etkili bir eğitim vasıtası olarak görülmesi ilkesini kabul etmiş, bunu gerçekleştirmek için gençlik ve spor konularını aynı bütünün içinde ele alarak sevk ve idaresini uygun görmüştür (Çoban 2002).

Türkiye'deki spor hizmetleri ve spor faaliyetleri, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından, 3289 sayılı kanuna göre yürütülmektedir.

3289 Sayılı kanunun 1. Maddesinde, kanunun amacı şu şekilde belirtilmiştir:

"Bu kanunun amacı, Başbakanlığa bağlı, merkezde katma bütçeli ve tüzel kişiliğe sahip Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün, taşrada ise özel bütçeli Gençlik ve Spor İl ve ilçe Müdürlüklerinin kurulmasına, teşkilat, görev ve yetkilerine ait esas ve usulleri düzenlemektir."

Kanunun 2. Maddesinde, Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğünün görevleri arasında

k) Gençliğin boş zamanlarının değerlendirilmesi hususunda, diğer kuruluşlarla işbirliği yapmak.

I) Milletlerarası spor temas ve münasebetinde resmi merci diğer kurutuşlarla işbirliği yapmak,

m) Bu kanuna göre tescili yapılmış bulunan spor kulüp ve kuruluşları ile spor amacını taşıyan teşekkül, sporcu ve spor elemanlarını denetlemek,

n) Başarılı sporculara ve çalıştırıcılara ayni ve nakdi yardım yapmak ve

yapılmasını sağlamak ödüllendirmek,

o) Özürlü bireylerin spor yapabilmelerini sağlamak ve yaygınlaştırmak üzere; spor tesislerinin özürlülerin kullanımına da uygun olmasını sağlamak, spor eğitim programları ve destekleyici teknolojiler geliştirmek, gerekli malzemeyi sağlamak, konu ile ilgili bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları ile yayınlar yapmak, spor adamları yetiştirmek, özürlü bireylerin spor yapabilmesi konusunda ilgili diğer kuruluşlarla işbirliği yapmak.

3. Madde Beden Terbiyesi Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün teşkilat yapısı ile ilgilidir.

Şöyle ki; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Merkez ve Taşra Teşkilatından meydana gelir.

4. Madde "Merkez teşkilatı", 6. Madde "taşra teşkilatının hangi birimlerden oluştuğu ile ilgilidir.

Merkez Teşkilatı, Genel Müdürlük, Merkez Teşkilatı Ana Hizmet Birimleri, Danışma ve Denetim Birimleri, Yardımcı Birimler ve Bağlı Birimlerden meydana gelir. Taşra Teşkilatı, İllerde, Beden Terbiyesi ve Spor İl Müdürlüğü, İlçelerde Beden Terbiyesi ve Spor İlçe Müdürlüğü kurulur, illerde vali, ilçelerde kaymakam, beden terbiyesi ve spor başkanıdır. Bu teşkilatın hizmetleri, illerde il müdürü, ilçelerde, ilçe müdürü tarafından yürütülür. Hizmetlerin yürütülmesinden dolayı il müdürü valiye, ilçe müdürü kaymakama karşı birinci derecede sorumludurlar. İl teşkilatının bütçesi özel bütçedir. İl bütçesinden ilçelere, İl Danışma Kurulunun teklif ve valinin onayı ile ödenek tahsis edilir (Resmi Gazete 1986).

1.11. Belediye Kanunlarında Spor Konusunda Belediyenin Görevleri

26 Mayıs 1987 Tarih ve 3360 Sayılı Kanunla; Belediye sınırları dışında kalan yerlere düzenleme getirmesi, aynı kanunun 2. maddesinin 13. fıkrasında, il özel idarelerin spor konusunda etkinliğini artıran "Milli Eğitim Gençlik ve Sporla ilgili olanlardan bir il sınırını aşmayanlar, il özel idareleri aracılığı ile finanse edilecektir ve yönetilecektir" (Resmi Gazete 1987).

Resmi Gazete'de yayınlanan Belediyeler Kanununun, 2005 tarihli ve 5393 sayılı kanunun 3. bölümünün 14. maddesinin:

a fıkrasında; "gençlik ve spor hizmetleri yapar veya yaptırır",

b fıkrasında; "gerektiğinde, öğrencilere, amatör spor kulüplerine malzeme verir ve gerekli desteği sağlar her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclisi kararıyla ödül verebilir gıda bankacılığı yapabilir."

3. bölümün 18. maddesinin:

p fıkrasında " Yurt içindeki ve İçişleri Bakanlığının izniyle yurt dışındaki belediyeler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı iş birliği yapılmasına; kardeş kent ilişkileri kurulmasına; ekonomik ve sosyal ilişkileri geliştirmek amacıyla kültür, sanat ve spor gibi alanlarda faaliyet ve projeler gerçekleştirilmesine; bu çerçevede arsa, bina ve benzeri tesisleri yapma, yaptırma, kiralama veya tahsis etmeye karar vermek.

Resmi gazetede yayınlanan Büyükşehir belediye kanunu 2004 tarihli 5216 sayılı 3. bölüm 7. madde;

m fıkrasında Büyükşehirin bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kütüphane, müze, spor, dinlence, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek; gerektiğinde amatör spor kulüplerine malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclis kararıyla ödül vermek (Resmi Gazete 2004).

Büyükşehir belediyeleri birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen yetkilerini, imar plânlarına uygun olarak kullanmak ve ilgili belediyeye bildirmek zorundadır. Büyükşehir belediyeleri bu görevlerden uygun gördüklerini belediye meclisi kararı ile ilçe ve ilk kademe belediyelerine devredebilir, birlikte yapabilirler.

İlçe ve ilk kademe belediyelerinin görev ve yetkilerinden “Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerden; 775 sayılı Gecekondu Kanununda belediyelere verilen yetkileri kullanmak, otopark, spor, dinlenme ve eğlence yerleri ile parkları yapmak; yaşlılar, özürlüler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunmak; mesleki eğitim ve beceri kursları açmak; sağlık, eğitim, kültür tesis ve binalarının yapım, bakım ve onarımı ile kültür ve tabiat varlıkları ve tarihî dokuyu korumak; kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin

geliştirilmesine ilişkin hizmetler yapmak ”(Resmi Gazete 2005).

3216 sayılı Büyükşehir belediye kanununu 31. madde 2005 tarihli ek maddesinde; “Büyükşehir belediyelerinde özürlülerle ilgili bilgilendirme, bilinçlendirme, yönlendirme, danışmanlık, sosyal ve mesleki rehabilitasyon hizmetleri vermek üzere özürlü hizmet birimleri oluşturulur. Bu birimler, faaliyetlerini özürlülere hizmet amacıyla kurulmuş vakıf, dernek ve bunların üst kuruluşlarıyla işbirliği hâlinde sürdürürler. Özürlü hizmet birimlerinin kuruluş, görev, yetki, sorumluluk ve işleyişine ilişkin usûl ve esaslar Özürlüler İdaresi Başkanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.”6

Başkanların seçimle göreve gelmesi, kendine ait organları ve gelirleri harcama yetkisi olması bakımından; özerk bir yapılanmaya sahip bulunan belediyelere, sporla ilgili görevler verilmesi, devletin, sporu mahalli bir hizmet olarak gördüğünün delili saymak yerinde olacaktır (Çoban 2002).

1.12. Spor Hizmetlerinin Halka Sunumunda Belediyelere Düşen Görevler

Gerek fertlerin fiziki güçlerinin artırılması, gerek ruhi gelişimlerinin sağlanabilmesi ve toplumda sporun yaygınlaştırılabilmesi, sosyal münasebetler ağının kurulmasına bağlıdır. İş birliğinin ve dayanışmacı davranışların kazanılmasında, spor önemli bir araçtır. Sporun toplumun çeşitli kesimlerinde yapılabilmesi ve yaygın bir hal kazanabilmesi, hem devlet tarafından yerine getirilmesi şart olan fonksiyonlara bağlıdır, hem de fertlerin ve sosyal grupların katkılarını gerektirmektedir (Erkal 1992).

Spor, rekreasyonel bir araç olarak, insanların endüstrileşmeyle beraber açıkça hayat ve iş biçimlerini değiştirmeleri sonucu, şehir ve endüstriyel ortamlara taşınmaları, bir taraftan uygarlaşma ve hayat standardının yükselmesi, diğer taraftan da negatif olarak zihinsel ve fiziksel eksikliklerin ortaya çıkardığı olumsuzluklarını gidermek için önemli fonksiyonlar üstlenmiştir. Endüstriyel ortamda çalışan insanın bedensel olarak yapacağı işin azalması, buna mukabil ruhsal sorunların artması onun iş veriminin yükselmesi ve her şeyden önce insan olarak mutlu olabilmesi için farklı etkinliklerle uğraşmasını, dinlenmesini zorunlu kılmaktadır. Sanayi ve şehir ortamında bir işin,

saatlerce, günlerce, aylarca aynı hareketlerle, duruşlarla ve aynı ortamlarda yapılıyor olması, bu zorunluluğu daha da artırmaktadır. Bütün bu negatif görüntülerin giderilmesinde de, rekreatif etkinlikler arasında büyük avantajlara sahip olan spor ön plana çıkmaktadır (Karaküçük ve Başaran, 2000). Bu noktada, halka en yakın kuruluş olan belediyelerin, kendilerine çeşitli kanunlarla verilen sporla ilgili görevlerini yerine getirmeli ve halkın getirilen spor hizmetlerinden faydalanabilmesi için önlemler olmalıdır.

Şehirlerimizin inşası, kentsel çevre tasarımları ve doğal çevreye ulaşımı sağlama yöntemlerimiz fiziksel aktivite ve aktif yaşamı büyük ölçüde teşvik edebilirken aynı zamanda dev bariyerlerde oluşturabilmektedir. Fiziksel aktivite ve aktif yaşamın desteklenmesi çabalarında gündelik yaşamın farklı alanlarında tüm vatandaşların ihtiyaçları ve verebilecekleri ile ilgilenmek geniş bir kapsamda eşitliğin sağlanması için bir önkoşuldur. Aktif yaşamın özü en iyi yerel düzeyde veya şehir düzeyinde yakalanmaktadır (Magnusson 2006). Yerel yönetimler özellikle sporun tabana yayılması felsefesine en önemli katkı yapacak birimlerden başlıcasıdır (Fişekçioğlu 2005).

Belediyeler halkın spor ihtiyacını karşılamada önemli sorumluluklar üstlenmiştir. Anayasanın 59. maddesinde belirtilen "devlet" kavramı ile belediyelere anayasal bir sorumluluk verilmiştir. Çünkü devletin mahalli düzeyde temsilcilerinden birisi de belediyedir. Bunun yanında çeşitli kanunlarda sporla ilgili görevler verilmiştir.

Anayasa ve kanunlarla belediyelere verilen görevlerin yanında, belirtildiği gibi spor, halkla ilişkiler açısından da önemli bir yere sahiptir. Fonksiyonları gereği sürekli halkla iç içe olan belediyelerin, önemli bir iletişim aracı olan sporun halka götürülmesi, aynı zamanda sağlıklı bir toplumun oluşturulmasında önemli bir adım olacaktır (Çoban 2002).

1.13. Konya İlinin Fiziki Sosyal Yapısı

Anadolu'nun en önemli şehri olan Konya, göller hariç 38.257 km² yüzölçümüyle Türkiye'nin en büyük şehri olmaya devam etmektedir (Kafalı 2001).

Denizden ortalama yüksekliği 1.016 m.'dir. Konya ili yüzey şekilleri

bakımından fazla çeşitlilik göstermez. Konya'nın yaklaşık olarak dörtte üçü İç Anadolulunun yüksek düzlüklerinden oluşur. Güney ve güneybatısında Toros Dağları uzanır. Bazı dağlık bölgelerde 1100–1200 mt. yükseklikte platolar, diğer bölgelerde 800–1000 mt. yükseklikteki ovalar bulunmaktadır.

İklim yönünden tamamen karasal iklimdir. Yazları sıcak ve kurak, kışları sert soğuk az yağışlı, yağış şekli çoğunlukla kar şeklindedir. Gece ve gündüz arasındaki sıcaklık farkı diğer bölgelere nazaran daha fazladır. İlimizin büyük kesimi kapalı havza durumundadır. Yağışların azlığı nedeniyle dağlardan inen az miktardaki su, bu havzada buharlaşıp kaybolmaktadır.

Kuraklık nedeniyle hakim bitki örtüsü, dağlar dışında bozkırdır. İlin orta kesimleri tuzlu topraklar ve yer yer rüzgârın aşındırmasıyla oluşan kumların kapladığı çölümsü bozkırlara dönüşür.

Topraklarımızın % 64 'ü tarım yapılabilir alan, %12'si orman alanı, %17'si çayır ve mera, %7'si ise ürün getirmeyen alanlardır. Konya'nın en yüksek dağı 2339 mt. ile Aladağ'dır. En büyük gölü 1500 km² ile Tuz gölü, en büyük barajı ise 12.60 km² ile Apa barajı' dır (KTO 2010).

1.14. İdari ve Sosyal Yapı

Konya'nın nüfusu 1980'de 329.000 iken bugün 1019755 olmuştur. Yıllık nüfus artış hızı Türkiye'de ortalama binde 18.3, Konya'da binde 22.4'tür. Km² ye düşen kişi sayısı ise 56'dır.

Toplam şehir merkezi nüfusu 1019755. İl ve ilçe merkezlerinde yaşayan nüfus 1.956082 kişidir (Gazeteler 2010). Şehir ve köy nüfusu oranı bakımından, il ve ilçe merkezlerinde yaşayanların oranı % 59 olup, hem Türkiye hem de İç Anadolu bölgesi genelinin altındadır. Nüfus bakımından en büyük ilçelerimiz sırasıyla Selçuklu, Meram, Karatay, Ereğli, Beyşehir, Akşehir ve Çumra'dır. Yüzölçümü bakımından en büyük ilçemiz, Cihanbeyli, nüfus ve yüzölçümü bakımından en küçük ilçemiz ise Yalıhüyük'tür.

Son idari yapılanma sonucunda Konya‘daki ilçe sayısı 31’e çıkmıştır. İlimizde bulunan belediye sayısı 206’dır. Kasaba sayısı 174, Bucak sayısı 22, köy sayısı ise 611’dir.

Okuma-yazma bilenlerin oranı, Türkiye’de %87.3 iken İç Anadolu’da %84.49, Konya’da ise %84.15’dir. Bir öğrenim kurumundan mezun olanların içinde en yüksek oran ilkokul mezunlarınındır. Ortaokul, lise ve yüksekokul mezunları oranı İç Anadolu Bölgesinde ve Konya ilinde Türkiye ortalaması düzeyindedir (KTO 2010).

2. GEREÇ VE YÖNTEM

2.1.Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklemi, veri toplama araçları ve kullanılan istatistikî teknikler üzerinde durulmuştur.

2.2.Araştırmanın Modeli

Halkın yerel yönetimlerden spor hizmetleri konusunda beklentilerini, Konya Büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde yaşayan katılımcıların görüşlerine göre betimlemeyi amaçlayan bu araştırmada nicel verilere dayalı survey-tarama modeli uygulanmıştır (Karasar 2005). Bu çerçevede, araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışma olmakla birlikte ele alınan değişkenler (cinsiyet, yaş, meslek, ailenin aylık net geliri, halkın yerel yönetimlerden spor hizmetleri konusunda beklentileri) de irdelendiğinden araştırmanın ilişkisel tarama modelinde bir çalışma olduğu söylenebilir. Tarama modelleri, geçmişte yada halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey yada nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlamaya çalışır (Karasar 2005).

2.3.Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın çalışma evreni Konya Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde Selçuklu, Meram, Karatay ilçelerinde yaşayan 1019755 kişiden oluşmaktadır (Gazeteler 2010). Bu araştırmanın örneklem gurubu ise Konya Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde yaşayan rasgele örneklem yöntemi yaklaşımı ile belirlenmiştir.

Bu şekilde belirlene katılımcılara, 2009 yılı Kasım Aralık ayları boyunca anket uygulanmıştır. Araştırmaya gönüllü olarak katılan 1800 kişiye uygulanan anketlerden 1500'ü değerlendirmeye alınmıştır 1800 kişiye uygulanan anketler teker teker gözden geçirilmiştir. Yapılan incelemelerde anketin farklı bölümlerinin boş bırakıldığı en yüksek değerin işaretlendiği görülmüştür. Bu nedenle hatalı görülen ve amaca uygun olmayan 300 anket değerlendirme dışı bırakılmıştır kalan 1500

anket içerisinde işlem yapılması kararlaştırılmıştır. Bu işlem sonucunda Konya Büyükşehir belediyesine bağlı 1500 kişinin 1019755'e oranı %0,14 temsil etmektedir.

2.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak "spor hizmetleri konusunda halkın belediyelerden beklentileri" anketi Çoban (2002) tarafından geliştirilmiştir. 5'i demografik bilgi (cinsiyet, yaş, medeni durum, melsek, ailenin aylık net geliri) ve 26'sı kapalı uçlu ve likert tipinde olmak üzere, toplam 31 soru bulunmaktadır (Ek 1). Bu sorular "Pek çok, Çok, Orta, Az, Çok az" ve "Çok katılırım, Katılırım, Karasızım, Karşıyım, Çok karşıyım" şeklinde olmak üzere 5 derecelidir.

Anketin güvenirliği Çoban (2002) tarafından yapılan çalışmada, iç tutarlılık katsayısı hesaplanarak belirlenmiş olup anketin tümü için Cronbach Alpha katsayısı 0,83 bulunmuştur.

2.5. Veri Analizi

Araştırmada betimsel istatistik kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde; frekans dağılımı (n), yüzde (%) ve ki kare ($\chi 2$) testi kullanılmıştır.

Cinsiyet, yaş, medeni durum, meslek, ailenin aylık net geliri, halkın yerel yönetimlerden spor hizmetleri konusunda beklentilerini karşılaştırırken, $\chi 2$ tekniği kullanılmıştır. Ki-kare bağımsızlık testi, nominal verilere sahip iki değişken arasındaki ilişkilerin önemli olup olmadığını belirleyen anlamlılık testidir (Şencan 2005). Bu teknik kullanılırken anket sorularının anlamlılık düzeyine SPSS 0.16 programında bakılmıştır $\chi 2$ güvenirlilik düzeyi $p<0,05$ alınmış. 2x2' den büyük tablolarda hücrelerin %80'inin 5 veya daha fazla gözlem değeri içermesi (Şencan 2005) koşulu ile önemli olan seçenekler bu değere göre anlamlı veya anlamsız şeklinde güvenilirlik değeri verilmeden belirtilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde; anketlerden elde edilen veriler istatistiki işlemlere tabi tutularak, Çizelgeler haline dönüştürülmüş ve bu çizelgelere ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

Çizelge 3. 1. Katılımcıların cinsiyete göre dağılımı.

Cinsiyet	n	%
Bay	600	40,0
Bayan	900	60,0
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.1'de görüldüğü gibi araştırma örneklemini oluşturan katılımcıların; % 40,0'ı baylardan; % 60'ı ise bayandan oluşmaktadır. Toplam katılımcı sayısı 1500 kişidir.

Çizelge 3.2. Katılımcıların yaş gruplarına göre dağılımı.

Yaş	n	%
11 – 20 yaş	603	40,2
21 – 30 yaş	369	24,6
31 – 40 yaş	278	18,5
41 – 50 yaş	169	11,3
51 ve +	81	5,4
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.2'de görüldüğü gibi araştırmanın uygulandığı örneklemde bireyler, yaş değişkeni açısından 5 grupta ele alınmıştır. Bu grupların dağılımı incelendiğinde; Türkiye nüfusuna paralel olarak genç nüfusun oranı yaşlı nüfusa göre daha yüksek bulunmuştur. 20 yaş ve altındaki katılımcıların sayısı %40,2; 21-30 yaş arası katılımcı %24,6, 31-40 yaş arası katılımcılar %18,5, 41-50 yaş arası katılımcılar %11,3, 51 ve üzeri yaştaki katılımcılar %5,4 kişiden oluşmuştur.

Çizelge 3.3. Katılımcıların medeni durumuna göre dağılımı.

Medeni durum	n	%
Evli	704	46,9
Bekar	755	50,3
Dul	41	2,8
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.3'te görüldüğü gibi araştırmanın uygulandığı örneklemde katılımcılar medeni durumlarına göre 3 gurupta ele alınmıştır. Katılımcıların %46,9 evlilerden %50,3 bekar, %2,8 dul, katılımcılardan oluşturmaktadır.

Çizelge 3. 4. Katılımcıların meslek gruplarına göre dağılımı.

Meslek	n	%
Memur	106	7,1
İşçi	169	11,3
Öğrenci	597	39,8
Ev Hanımı	246	16,4
İşsiz	12	0,8
Esnaf	45	3,0
Çiftçi	6	0,4
Özel Sektör	215	14,3
Diğer	104	6,9
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.4'de görüldüğü gibi araştırma örneklemi, meslekler açısından 8 grupta incelenmiş,ilk sırada % 39,8 öğrenci gurubu oluşturmaktadır. Meslek grubunu sırasıyla %16,4 ev hanımı %14,3 özel sektör %11,3 işçi, %7,1 memur, %3,0 esnaf ve %6,9 diğer guruplar takip etmektedir. Çifçiler %0,4 ile son sırada yer almaktadır.

Çizelge 3. 5. Katılımcıların ailelerinin aylık net gelirlerine göre dağılımı.

Gelir	n	%
400 – 800 TL	1007	67,1
801 - 1.200 TL	227	15,1
1.201 – 1.600 TL	139	9,3
1.601 TL ve +	123	8,3
Toplam	1498	100,0

Çizelge 3.5'te görüldüğü gibi araştırmanın uygulandığı örneklemde katılımcılar, ailelerin net gelirleri değişkeni açısından 4 grupta ele alınmıştır. Bu grupların gelir dağılımı incelendiğinde katılımcıların büyük bir çoğunluğunun orta gelir durumu olarak belirtilen 400-800 net gelire sahip %67,1 arasında yer aldığı görülmektedir. 800 – 1200 TL gelire sahip %15,1 yer alırken 1201 -1600 arası gelire sahip %9,3 durumu yüksek olarak belirtilen 1601TL ve üstü net gelire sahip olan katılımcılar %8,2 olarak tespit edilmiştir.

Çizelge 3. 6. Günümüzde, kent insanının, doğal hareket ihtiyacının karşılanması bir problem haline gelmiştir görüşüne halkın katılım durumu.

Değişken	n	%
Çok Katılırım	398	26,5
Katılırım	637	42,5
Kararsızım	217	14,5
Karşıyım	120	8,0
Çok Karşıyım	128	8,5
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.6'da görüldüğü gibi katılımcıların %26,5 çok katılırım, %42,5 katılırım, %14,5 kararsızım %8,0 karşıyım, %8,5 çok karşıyım seçenekleri ile kent yaşamı içerisinde doğal hareket ihtiyacının karşılanmasını problem olarak görmektedir.

Çizelge 3.7. Halkın ortalama boş zaman dağılımı.

Değişken	n	%
Boş zamanım yok	160	10,7
1 - 2 Saat	406	27,1
3 - 4 Saat	386	25,7
5 - 6 Saat	372	24,8
7 ve +	176	11,7
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.7'de görüldüğü gibi katılımcıların ne kadar boş zamanları olduğuna ilişkin soruya; katılımcıların, %27,1'i 1-2 saat, %25,7'si 3-4 saat %24,8 5-6 saat derken %11,7 si 7 saat ve %10,7 boş zamanım yok cevabını vermişlerdir.

Çizelge 3.8. Halkın, boş zamanlarını aktivitelere göre değerlendirme dağılımı.

Etkinlik Türleri	n	%
Televizyon izliyorum	1039	19,41
Ailemle ilgileniyorum	1026	19,17
Kitap –dergi okuyorum	523	9,77
Arkadaş toplantılarına katılıyorum	421	7,87
Çeşitli kurslara katılıyorum	417	7,79
Resim veya müzikle uğraşıyorum	337	6,30
Arkadaşlarımla yürüyüş yapıyorum	327	6,11
El sanatlarıyla ilgileniyorum	323	6,04
Spor müsabakalarını izliyorum	288	5,38
Aktif spor yapıyorum	267	4,99
Sinema tiyatroya gidiyorum	248	4,63
Kahvehaneye gidiyorum	136	2,54
Toplam	5352*	100,0

*****Birden fazla madde işaretlendiği için toplam sayı anket katılımcılarından fazla çıkmaktadır.

Çizelge 3.8'de görüldüğü gibi katılımcıların boş zamanların aktivitelere göre dağılımı incelendiğinde, %19,41'i "televizyon izleme" en büyük boş zaman faaliyeti olarak görülmüştür. "Ailemle ilgileniyorum" %19,17'le ikinci sırada yer alırken, %9,77'si kitap dergi okuyorum, %7,84'ü arkadaş toplantılarına katılıyorum, %7,79 çeşitli kurslara katılıyorum, %6,30 resim veya müzikle uğraşıyorum %6,11 arkadaşlarımla yürüyüş yapıyorum, %6,04 arkadaşlarımla yürüyüş yapıyorum, %5,38 spor müsabakalarımı izliyorum, %4,99 aktif spor yapıyorum, %4,63 sinema tiyatroya gidiyorum, kahvehaneye gidenler %2,54'le son sıralarda yer almaktadır.

Çizelge 3.9. Katılımcıların spor tesisi tercih dağılımı.

Değişken	n	%
Gençlik Spor il Müdürlüğü tesislerinde	160	10,7
Kulüp, Dernek tesislerinde	57	3,8
Belediye tesislerinde	408	27,2
Spor kulüplerinde	52	3,5
Üniversite - Okul tesislerinde	98	6,5
Özel Sektör spor tesislerinde	142	9,5
Dağ-doğa ortamında	160	10,7
Diğer (belirtiniz)	423	28,2
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.9'da görüldüğü gibi katılımcıların hangi spor tesislerinde spor yaptıklarına ilişkin soruya, en yüksek oranla %27,2 belediye tesislerinde, %10,7 "dağ-doğa ortamında ve Genlik Spor İl Müdürlüğünü, % 9,5 özel sektör spor tesisleri, %6,5 üniversite ve okul tesisleri, %3,8 kulüp dernek tesisleri, %3,5 spor kulüplerinde , %28,2 si diğer tesisleri tercih ettikleri gözlenmiştir.

Çizelge 3.10. Katılımcıların, semtlerine öncelikli olarak talep ettiği spor tesislerinin dağılımı.

Değişken	n	%
Çocuk oyun alanı	679	% 16,78
Yüzme havuzu	675	% 16,68
Yürüyüş parkurları	666	% 16,46
Koşu parkuru	479	% 11,84
Kapalı spor salonu	394	% 9,74
Açık hava basketbol mini futbol,hentbol alanları	259	% 6,40
Tenis kortu	193	% 4,77
Açık futbol sahası	193	% 4,77
Buz paten pisti	222	% 5,49
Rekreasyon alanları	123	% 3,04
Golf alanı	85	% 2,10
Kayak tesisi	78	% 1,93
Toplam	4046*	100,0

***** Birden fazla madde işaretlendiği için toplam sayı anket katılımcılarından fazla çıkmaktadır

Çizelge 3.10'da görüldüğü gibi, katılımcılar semtlerine öncelikli olarak %16,78'i çocuk oyun alanları istemektedir. Bu isteklerini sırası ile %16,68'i yüzme havuzu %16,46'sı yürüyüş ve %11,84'ü koşu parkuru izlerken, %9,74'ü kapalı spor salonu %6,40'ı açık hava basketbol mini futbol, hentbol alanları, %4,77'si tenis kortu ve açık futbol sahası, %5,49'u buz paten pisti %3,04'ü rekreasyon alanları ,%2,10'u golf alanları % 1,93 kayak tesisi yer almaktadır.

Çizelge 3.11. Belediyenin, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirmesini sağlamada halka göre sorumluluk taşıma oranı.

Değişken	n	%
Pek Çok	578	38,5
Çok	496	33,1
Orta	243	16,2
Az	110	7,3
Çok Az	73	4,9
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.11'de görüldüğü gibi, belediye sorumluluk taşıma oranlan bireylerin % 38,5 pek çok; %33,1 çok, %16,2 orta, %7,3 az , %4,9 'u çok az cevabını vererek belirtmişlerdir.

Çizelge 3.12. Belediyeler spor hizmetleri götürürken, halkın taleplerini göz önünde bulundurmalıdır görüşüne katılım durumu.

Değişken	n	%
Çok katılırım	854	56,9
Katılırım	517	34,5
Kararsızım	78	5,2
Karşıyım	13	0,9
Çok karşıyım	38	2,5
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.12'de görüldüğü gibi; belediye spor hizmeti götürürken halkın taleplerini göz önünde bulundurmalıdır görüşüne %56,9 çok katılırım, %34,5 katılırım, % 5,2 karşıyım, % 0,9 karşıyım, %2,5 çok karşıyım cevabını vermiştir.

Çizelge 3.13. Belediyenin size spor hizmeti getirmesi, gözünüzde o belediyenin saygınlığını ne derece arttırır görüşüne halkın katılım durumu.

Değişken	n	%
Pek Çok	601	40,1
Çok	516	34,4
Orta	244	16,3
Az	95	6,3
Çok Az	44	2,9
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.13'de görüldüğü gibi belediyenin spor hizmeti getirmesi, o belediyenin saygınlığını ne derece arttırdığı konusunda katılımcıların; %40,1'i pek çok, %34,4'ü çok cevabını vererek belediyenin spor hizmeti sunarak saygınlığını arttıracağını belirtmiştir %16,3 orta, %6,3 az, %2,9 çok az cevabını vermişlerdir.

Çizelge 3.14 . Belediye–halk arasındaki ilişkinin geliştirilmesinde, spor hizmetlerinin önemli olduğu görüşüne halkın katılım durumu.

Değişken	n	%
Pek Çok	438	29,2
Çok	459	30,6
Orta	413	27,5
Az	112	7,5
Çok Az	78	5,2
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.14'te görüldüğü gibi, belediye halk arasındaki ilişkinin geliştirilmesinde spor hizmetlerinin önemine katılımcılarımız; %29,2'i "pek çok", %30,6'sı "çok" katılmaktadır. %27,5 orta, %7,5 az ve % 5,2 çok az katıltmıştır. Spor Hizmetlerinin Halk ile Belediyeleri birbirine yaklaştırmakta iyi bir ilişki aracı olduğu, gözlenmektedir. Belediyelerin de bu aracı doğru ve etkin bir şekilde kullanmaları gerekmektedir.

Çizelge 3.15. Belediyelerin spor hizmetlerindeki başarısı, siyasi tercihi belediye lehine olumlu yönde etkileme durumu.

Değişken	n	%
Pek Çok	211	14,1
Çok	297	19,8
Orta	389	25,9
Az	281	18,7
Çok Az	322	21,5
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.15'de görüldüğü gibi belediyenin spor hizmetlerindeki başarısının siyasi tercihi etkileme durumuna bakıldığında düşük seviyede %14,1 oranında pek

çok, %19,8 çok, %25,9 orta, % 18,7 az, % 21,5 çok az cevabını vermişlerdir.

Çizelge 3.16. Belediyelerin görevleri arasında oyun ve spor yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek görevinin de bulunduğu düşünüldüğünde, belediyenin bu görevlerini yerine getirebilme durumu.

Değişken	n	%
Çok İyi	150	10,0
İyi	479	31,9
Orta	506	33,7
Kötü	205	13,7
Çok Kötü	160	10,7
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.16'te görüldüğü gibi belediyenin görevleri arasında "oyun ve spor yerleri yapmak yaptırmak, işletmek işlettirmek görevlerini yerine getirebilme durumuna katılımcıların % 10,0 çok iyi, % 31, 9 iyi, %33,7 orta, %13,7 kötü ve %10,7 si çok kötü cevabını vermişlerdir.

Çizelge 3.17. Spor hizmetleri konusundaki taleplerin belediye yetkililerine nedenlerine halkın katılım durumu.

Değişken	n	%
Taleplerimin kabul edileceğine inanmadığımdan	512	34,1
Belediye hizmetleri ile yakından ilgilenmediğimden	307	20,5
Yetkililerle görüşme imkânı bulamadığımdan	295	19,7
İletecek yetkili bulamayacağımdan	123	8,2
Diğer	119	7,9
Önemsemediğimden	84	5,6
Spor işleriyle ilgilenecek özel bir birim olmadığından	60	4,0
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.17'de görüldüğü gibi bireylerin spor hizmetleri konusun taleplerini belediye yetkililerine yeterince iletilememesinin sebebiyle ilgili, örneklem grubu, %34,1 "taleplerimin kabul edileceğine inanmadığımdan" cevabını vermişlerdir. %20,5'i "belediye hizmetleri ile yakından ilgilenmediğimden". %19,7'si yetkililerle görüşme imkanı bulamadığımdan en düşük oranda da %4,0 oranında spor işleriyle uğraşacak özel bir birim olmadığı yer almıştır.

Çizelge 3.18. Belediyeler spor tesislerini hangi amaçla hizmete açmaktadır görüşüne halkın katılım durumu.

Değişken	n	%
Halkın boş zamanını değerlendirmek	766	18,97
Halkın ruh ve bedensel gelişim, ne katkıda bulunmak	682	16,89
Belediyenin reklâmını yapmak	485	12,01
Belediyenin imajını güçlendirmek	494	12,24
Halkı spora özendirmek spora başlamaya fırsat ve Cesaret vermek	493	12,21
Elit seçkin sporcu yetiştirmek için alt yapı oluşturmak	422	10,45
Halk ve belediye arasındaki dayanışmayı artırmak	450	11,15
Rekabet ortamı oluşturmak	130	3,22
Her yöreyi spor alanları ile donatmak	115	2,85
Toplam	4037*	100,0

*****Birden fazla madde işaretlendiği için toplam sayı anket katılımcılarından fazla çıkmaktadır

Çizelge 3.18'de görüldüğü gibi belediyelerin spor tesislerini hangi amaçla hizmete açtıklarına ilişkin soruya katılımcılar; %18,97 ile "halkın boş zamanını değerlendirmek", %16,89'u halkın ruh ve bedensel gelişimine katkıda bulunmak, %12,01 belediyenin reklamını yapmak, %12,24'ü belediyenin imajını güçlendirmek, %12,21 halkı spora özendirmek spora başlamaya fırsat ve cesaret vermek., %10,45'i elit seçkin sporcu yetiştirmek için alt yapı oluşturmak, %11,15'i halk ve belediye arasındaki dayanışmayı artırmak. %3,22'si rekabet ortamı oluşturmak, % 2,85'i her yöreyi spor alanları ile donatmak cevabını vermişlerdir.

Çizelge 3.19. Belediyelerin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden halkın faydalanabilme durumu.

Değişken	n	%
Çok Yeterli	43	2,9
Yeterli	355	23,7
Orta	373	24,9
Yetersiz	438	29,2
Çok Yetersiz	291	19,4
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.19'da görüldüğü gibi belediyenin semtlere yaptırmış olduğu spor tesislerinden faydalanabilme durumlarına büyük oranda %29,2yetersiz bulurken, %24,9'u orta, %23,7'si yeterli, %19,4 çok yetersiz %2,9 çok yeterli cevabını vermişlerdir.

Çizelge 3.20. Belediyelerin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden yeterince faydalanamama durumu

Değişken	n	%
Özendirici organizasyonlar yapılmadığından	576	22,91
Verimli olarak işlenmediğinden	552	21,96
Araç gereç malzemeleri yeterli olmamasından	482	19,17
Spor uzmanı bulundurmadığından	408	16,23
Sporcu sağlığı için gerekli önlemler alınmadığından	250	9,94
Tesislerin sürekli kapalı olduğundan	245	9,75
Tesisler kullanılacak durumda olmadığından	1	0,04
Toplam	2514*	100,0

***** Birden fazla madde işaretlendiği için toplam sayı anket katılımcılarından fazla çıkmaktadır

Çizelge 3.20'de görüldüğü gibi, katılımcıların belediyelerin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden yeterince yararlanamamaları konusunda; araştırma örnekleminin %22,91'i özendirici organizasyonlar yapılmadığından". %21,96'sı verimli olarak işlemediğinden. %19,17'si araç gereç malzemelerin yeterli olmamasından, %16,23'ü spor uzmanı bulunmadığından. % 9,94'ü sporcu sağlığı için gerekli önlemin alınmadığından. %9,75'i tesislerin sürekli kapalı olduğundan en düşük % 0,04 oranında "tesislerin kullanılacak durumda olmadığından" cevabını vermişlerdir.

Çizelge 3.21. Belediyelere ait spor tesislerinin genel problemleri hakkında katılımcıların görüşleri.

Değişken	n	%
İşletme sorununun olması	552	16,50
Ulaşım probleminin olması	493	14,74
Temizlik probleminin olması	469	14,02
Her zaman kullanıma açık olmaması	445	13,30
Personel probleminin olması	399	11,93
Uygun olmayan arsalar üzerine kurulmuş olması	285	8,52
Hava kirliliği gürültü probleminin olması	238	7,12
Tribün probleminin olması	221	6,61
Otopark probleminin olması	141	4,21
Işıklandırma probleminin olması	102	3,05
Toplam	3345*	100,0

***** Birden fazla madde işaretlendiği için toplam sayı anket katılımcılarından fazla çıkmaktadır

Çizelge 3.21'de görüldüğü gibi belediyelere ait spor tesislerinin genel problemleri konusunda katılımcılar büyük oranda %16,50'si işletme sorunun olmasına yer verirken, %14,74'ü ulaşım problemini, %14,02'si temizlik problemi, %13,30'u her zaman kullanıma açık olmaması, %11,93'ü personel probleminin olması, %8,52'si uygun olmayan arsalar üzerine kurulmuş olması, %7,12'si hava kirliliği, %6,61'i tribün probleminin olması, %4,21'i otopark probleminin olması, %3,05'i ışıklandırma probleminin olması cevabını vermişlerdir.

Çizelge 3.22. Belediyeler bütçelerinden spora ayrılan kısmın öncelikli harcanması gereken alana halkın katılım durumu.

Değişken	n	%
Belediye bünyesindeki spor kulübüne	168	11,2
Herkes için spor alanlarına ve sporun semtlere yaygınlaştırılmasına	1332	88,8
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.22'de görüldüğü gibi belediyeler bütçelerinden spora ayırdıkları kaynakları, size göre hangi alana en öncelikli harcaması daha uygundur noktasında,

katılımcıların % 88,8'i herkes için spor ve sporun semtlere yaygınlaştırılmasına öncelikli harcama yapılması gerekir fikrini ifade etmişlerdir. %11,2'si belediye bünyesindeki spor kulüpleri cevabını vermişlerdir.

Çizelge 3.23. Belediyenin belli bir ücret karşılığı spor hizmeti sunması durumunda bu hizmetlerden yararlanma isteği durumu.

Değişken	n	%
Evet	926	61,7
Hayır	573	38,2
Toplam	1499	99,9
System	1	0,1
	1500	100,0

Çizelge 3.23'te görüldüğü gibi belediyenin belli bir ücret karşılığı spor hizmeti sunması durumunda, bu hizmetlerden yararlanmak isteyenlerin oranına bakıldığında, katılımcı grubunun %61,7'si evet, %38,3'ü ise hayır cevabını vermiştir. Katılımcılar büyük oranda, belediyenin ücret karşılığı spor hizmeti sunması durumunda bundan yararlanacağını ifade etmiştir.

Çizelge 3.24. Spor tesislerinin yapımına, imkânlar dâhilinde ayni ve/veya nakdi yardımda bulunma durumu.

Değişken	n	%
Evet	792	52,8
Hayır	708	47,2
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.24'te görüldüğü gibi spor tesislerinin yapımında ayni ya da nakdi yardımda bulunma konusunda bireylerin %52,8'i evet; %47,2 hayır cevabını vermişlerdir. Bu sonuca göre örneklem grubu spor tesislerinin yapılması durumunda, yardım yapacaklarını ifade etmişlerdir.

Çizelge 3.25. Mahallelere spor hizmetlerini hangi kuruluş getirmelidir görüşüne halkın katılım durumu.

Değişken	n	%
Belediyeler	1001	66,7
İl özel İdareleri	47	3,1
Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri	334	22,3
Valilik	18	1,2
Milli Eğitim Kurumu	27	1,8
Özel kuruluşlar	41	2,7
Diğer	32	2,1
Toplam	1500	100,0

Çizelge 3.25'de görüldüğü gibi, mahallelere spor hizmetlerini hangi kuruluşun getirmesi gerektiği konusunda; katılımcıların %66,7'si Belediyelerin bu görevi yerine getirmesi gerektiğini belirtmektedir. Belediyeleri %22,3'lük oranla Gençlik ve Spor il Müdürlüğü takip etmektedir.%3,1 il özel idaresi, %2,7 özel kuruluşlar %2,1 diğer, % 1,8 milli eğitim ve en düşük oranla %1,2 valilik cevabını vermişlerdir.

Çizelge 3.26. Cinsiyete göre halkın ortalama boş zaman dağılımı.

Cinsiyet		Boş zaman yok	1 - 2 Saat	3 – 4 Saat	5 - 6 Saat	7saat ve +	Toplam
Bay	Sayı	91	164	163	110	72	600
	% cinsiyetiniz	15,2%	27,3%	27,2%	18,3%	12,0%	100,0%
Bayan	Sayı	69	242	223	262	104	900
	% cinsiyetiniz	7,7%	26,9%	24,8%	29,1%	11,6%	100,0%
Toplam	Sayı	160	406	386	372	176	1500
	% cinsiyetiniz	10,7%	27,1%	25,7%	24,8%	11,7%	100,0%

$\chi 2$ =36,73 P=0,00

Çizelge 3.26'da görüldüğü gibi katılımcıların iş saatleri ve zorunlu aktiviteler haricinde (beslenme, işe gidiş-geliş uyku vb.) kalan boş zaman dağılımları cinsiyete ilişkin karşılaştırma $\chi 2$ testi ile yapılmıştır. Bu konuda hesaplanan $\chi 2$ değeri 36,73 bulunmuştur bu sonuç 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişkiyi ifade etmektedir. Bayların %27,3 ü 1–2 saat, %27,2'si 3–4 saat, %18,3'ü 5–6 saat, %15,2

Hiç, %12,0 7saat ve üzeri cevabını vermişlerdir. Bayanların %29,1'i 5–6 saat, %26,9 'u 1–2 saat, % 24,8'i 3–4 saat, %11,6'sı 7 saat ve üzeri, %7,7 'si boş zamanım yok olarak belirtilmiştir.

Çizelge 3.27. Katılımcıların cinsiyete göre spor tesisini tercih dağılımı.

Cinsiyet		Gençlik Spor il Müdürlüğü tesisleri	Kulüp, Demek tesisleri	Belediye tesisleri	Spor kulüpleri	Üniversite - Okul tesisleri	Özel Sektör spor tesisleri	Dağ-doğa ortamı	Diğer	Toplam
Bay	Sayı	72	28	95	31	40	101	77	156	600
	%cinsiyetiniz	12,0%	4,7%	15,8%	5,2%	6,7%	16,8%	12,8%	26,0%	100,0%
Bayan	Sayı	88	29	313	21	58	41	83	267	900
	%cinsiyetiniz	9,8%	3,2%	34,8%	2,3%	6,4%	4,6%	9,2%	29,7%	100,0%
Toplam	Sayı	160	57	408	52	98	142	160	423	1500
	% cinsiyetiniz	10,7%	3,8%	27,2%	3,5%	6,5%	9,5%	10,7%	28,2%	100,0%

$\chi 2$ =1,23 p=0,00

Çizelge 3.27'de katılımcıların cinsiyete göre spor tesisini tercih dağılımı $\chi 2$ testi ile yapılmıştır. $\chi 2$ değeri 1,23 bulunmuştur, bu sonuç 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişkiyi ifade etmektedir. Bayların %16,8 özel sektör, %15,8 belediye tesisleri, % 12,8 dağ doğa ortamı, %12,0 spor il müdürlüğü tesisleri %6,7'si üniversite ve okul tesislerinde %5,2 spor kulüpleri %4,7 kulüp dernek tesislerinde sürdürürken bayanların %34,8 belediye tesislerinde, %29,7 diğer, %9,8'i gençlik spor il müdürlüğü tesisleri, %9,2 dağ doğa ortamında, %6,4 üniversite okul tesislerinde %3,2'si kulüp dernek tesislerinde, %2,3'ü spor kulüpleri tesislerini tercih etmiştir.

Çizelge 3.28. Cinsiyete göre belediyenin, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirmesini sağlamada halka göre sorumluluk taşıma oranı.

Cinsiyet		Pek Çok	Çok	Orta	Az	Çok Az	Toplam
Bay	Sayı	210	189	124	44	33	600
	% cinsiyetiniz	35,0%	31,5%	20,7%	7,3%	5,5%	100,0%
Bayan	Sayı	368	307	119	66	40	900
	% cinsiyetiniz	40,9%	34,1%	13,2%	7,3%	4,4%	100,0%
Toplam	Sayı	578	496	243	110	73	1500
	% cinsiyetiniz	38,5%	33,1%	16,2%	7,3%	4,9%	100,0%

$\chi 2$ =17,12 p=0,02

Çizelge 3.28'de görüldüğü gibi belediye, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirmesini sağlamada, ne kadar sorumluluk taşıması gerektiğine ilişkin bay ve bayanlar arasındaki karşılaştırma, $\chi 2$ testi ile yapılmıştır. Bu konuda hesaplanan $\chi 2$ değeri 17,12 bulunmuştur. Bu sonuç 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişkiyi ifade etmemektedir.

Çizelge 3.29. Cinsiyete göre belediyeler spor hizmetleri götürürken, halkın taleplerini göz önünde bulundurmalıdır görüşüne katılım durumu.

Cinsiyet		Çok katılırım	Katılırım	Kararsızım	Karşıyım	Çok karşıyım	Toplam
Bay	Sayı	291	261	23	11	14	600
	% cinsiyetiniz	48,5%	43,5%	3,8%	1,8%	2,3%	100,0%
Bayan	Sayı	563	256	55	2	24	900
	% cinsiyetiniz	62,6%	28,4%	6,1%	0,2%	2,7%	100,0%
Toplam	Sayı	854	517	78	13	38	1500
	% cinsiyetiniz	56,9%	34,5%	5,2%	0,9%	2,5%	100,0%

$\chi 2$ =50,70 P=0,00

Çizelge 3.29'da görüldüğü gibi belediyenin spor hizmetlerini götürürken halkın taleplerini göz önünde bulundurmalıdır görüşüyle cinsiyet karşılaştırmasında $\chi 2$ değeri 50,70 bulunmuştur. Çizelge değeri ile karşılaştırıldığında, 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki vardır.

Çizelge 3.30. Cinsiyete göre belediye–halk arasındaki ilişkinin geliştirilmesinde, spor hizmetlerinin önemli olduğu görüşüne halkın katılım durumu.

Cinsiyet		Pek Çok	Çok	Orta	Az	Çok Az	Toplam
Bay	Sayı	163	177	177	37	46	600
	% cinsiyetiniz	27,2%	29,5%	29,5%	6,2%	7,7%	100,0%
Bayan	Sayı	275	282	236	75	32	900
	% cinsiyetiniz	30,6%	31,3%	26,2%	8,3%	3,6%	100,0%
Toplam	Sayı	438	459	413	112	78	1500
	% cinsiyetiniz	29,2%	30,6%	27,5%	7,5%	5,2%	100,0%

$\chi 2$ =17,18 P=0,02

Çizelge 3.30'da görüldüğü gibi belediye halk arasındaki ilişkinin geliştirilmesinde spor hizmetlerinin önemi ile cinsiyet arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla hesaplanan $\chi 2$ değeri, 17,18 bulunmuştur. Çizelge değeri ile karşılaştırıldığında, 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki yoktur.

Çizelge 3.31. Cinsiyete göre spor konusunda ihtiyaç ve beklentilerin belediye yetkililerine iletebilme durumu.

Cinsiyet		Pek Çok	Çok	Orta	Az	Çok az	Toplam
Bay	Sayı	18	25	99	200	258	600
	% cinsiyetiniz	3,0%	4,2%	16,5%	33,3%	43,0%	100,0%
Bayan	Sayı	23	46	250	270	311	900
	% cinsiyetiniz	2,6%	5,1%	27,8%	30,0%	34,6%	100,0%
Toplam	Sayı	41	71	349	470	569	1500
	% cinsiyetiniz	2,7%	4,7%	23,3%	31,3%	37,9%	100,0%

$\chi 2$ =28,66 p=0,00

Çizelge 3.31'de görüldüğü gibi spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerinizi belediye yetkililerine rahatlıkla iletebiliyor musunuz? Sorusuna ilişkin görüşler ile cinsiyet değişkeni arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla hesaplanan $\chi 2$ değeri 28,66 bulunmuştur. İki değişken arasında 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki vardır

Çizelge 3.32. Yaşa guruplarına göre, doğal hareket ihtiyacının karşılanması bir problem haline gelmiştir görüşüne halkın katılım durumu.

Yaş		Çok Katılırım	Katılırım	Kararsızım	Karşıyım	Çok Karşıyım	Toplam
11 – 20 yaş	Sayı	121	200	115	83	84	603
	% Yaşınız	20,1%	33,2%	19,1%	13,8%	13,9%	100,0%
21 – 30 yaş	Sayı	154	146	46	6	17	369
	% Yaşınız	41,7%	39,6%	12,5%	1,6%	4,6%	100,0%
31 – 40 yaş	Sayı	57	154	27	22	18	278
	% Yaşınız	20,5%	55,4%	9,7%	7,9%	6,5%	100,0%
41 – 50 yaş	Sayı	31	104	18	9	7	169
	% Yaşınız	18,3%	61,5%	10,7%	5,3%	4,1%	100,0%
51 ve +	Sayı	35	27	11	5	2	81
	% Yaşınız	43,2%	33,5%	13,6%	6,2%	2,5%	100,0%
Toplam	Sayı	398	632	217	125	128	1500
	% Yaşınız	26,5%	42,1%	14,5%	8,3%	8,5%	100,0%

$\chi 2$ = 2,00 p= 0,00

Çizelge 3.32'de yaş guruplarına göre hareket ihtiyacının karşılanmasının problem olarak görülmesinin karşılaştırılmasında $\chi 2$ yöntemi kullanılmıştır. $\chi 2$ değeri 2,00 bulunmuştur. Bu sonuç 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişkiyi ifade etmektedir.

Çizelge 3.33. Yaş guruplarına göre çocuk oyun alanı tercih dağılımı.

Yaş		Evet	Hayır	Toplam
11 – 20 yaş	Sayı	184	419	603
	% Yaşınız	30,5%	69,5%	100,0%
21 – 30 yaş	Sayı	173	196	369
	% Yaşınız	46,9%	53,1%	100,0%
31 – 40 yaş	Sayı	156	122	278
	% Yaşınız	56,1%	43,9%	100,0%
41 – 50 yaş	Sayı	108	61	169
	% Yaşınız	63,9%	36,1%	100,0%
51 ve +	Sayı	58	23	81
	% Yaşınız	71,6%	28,4%	100,0%
Toplam	Sayı	679	821	1500
	% Yaşınız	45,3%	54,7%	100,0%

$\chi 2$ =1,13 p=0,00

Çizelge 3.33'de görüldüğü gibi katılımcıların, semtlerine öncelikli olarak talep ettiği spor tesislerinin frekans dağılımına Çizelge 10'da incelendiğinde çocuk oyun gurubu %45,3'le en çok talep edilen tesis olmuştu. Çizelge 33'te yaş guruplarına göre çocuk oyun gurubunu 11–20 yaş gurubu büyük çoğunlukta isterken bunu 21-30 yaş gurubu takip etmiştir. Hesaplanan $\chi 2$ değeri 1,13 bulunmuştur. Bu sonuç 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişkiyi ifade etmektedir.

Çizelge 3.34 . Yaş guruplarına göre yüzme havuzu tercih dağılımı.

Yaş		Evet	Hayır	Toplam
11 – 20 yaş	Sayı	306	297	603
	% Yaşınız	50,7%	49,3%	100,0%
21 – 30 yaş	Sayı	175	194	369
	% Yaşınız	47,4%	52,6%	100,0%
31 – 40 yaş	Sayı	123	155	278
	% Yaşınız	44,2%	55,8%	100,0%
41 – 50 yaş	Sayı	54	115	169
	% Yaşınız	32,0%	68,0%	100,0%
51 ve +	Sayı	17	64	81
	% Yaşınız	21,0%	79,0%	100,0%
Toplam	Sayı	675	825	1500
	%Yaşınız	45,0%	55,0%	100,0%

$\chi 2$ =34,48 p=0,00

Çizelge 3.34'de görüldüğü gibi yaş guruplarına göre yüzme havuzu tercih dağılımına bakıldığında 11-20 yaş gurubunun yüzme havuzunu tercih ettiği bunu 25-30 yaş izlerken 51 yaş üstü düşük oranda tercih ettiği görülmüş $\chi 2$ değeri 34,48 bulunmuştur. Bu sonuç 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişkiyi ifade etmektedir

Çizelge 3.35. Yaş guruplarına göre yürüyüş parkuru tercih dağılımı.

Yaş		Evet	Hayır	Toplam
11 – 20 yaş	Sayı	264	339	603
	% Yaşınız	43,8%	56,2%	100,0%
21 – 30 yaş	Sayı	134	235	369
	% Yaşınız	36,3%	63,7%	100,0%
31 – 40 yaş	Sayı	160	118	278
	% Yaşınız	57,6%	42,4%	100,0%
41 – 50 yaş	Sayı	73	96	169
	% Yaşınız	43,2%	56,8%	100,0%
51 ve +	Sayı	35	46	81
	% Yaşınız	43,2%	56,8%	100,0%
Toplam	Sayı	666	834	1500
	% Yaşınız	44,4%	55,6%	100,0%

$\chi 2$ =29,50 P=0,00

Çizelge 3.35' de görüldüğü gibi yaş guruplarına göre yürüyüş parkuru tercih dağılımına bakıldığında $\chi 2$ değeri 29,50 bulunmuştur. 0,05 manidarlık düzeyinde yaş guruplar ile yürüyüş parkuru tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bu konudaki görüşler yaşlara göre farklılık göstermektedir

Çizelge 3.36. Yaş guruplarına göre belediyenin hizmetlerden zamanında haberdar olabilme durumu.

Yaş		Evet	Hayır	Toplam
11– 20 yaş	Sayı	217	386	603
	% Yaşınız	36,0%	64,0%	100,0%
21 – 30 yaş	Sayı	70	299	369
	% Yaşınız	19,0%	81,0%	100,0%
31 – 40 yaş	Sayı	72	206	278
	% Yaşınız	25,9%	74,1%	100,0%
41 – 50 yaş	Sayı	47	122	169
	% Yaşınız	27,8%	72,2%	100,0%
51 ve +	Sayı	16	65	81
	% Yaşınız	19,8%	80,2%	100,0%
Toplam	Sayı	422	1078	1500
	% Yaşınız	28,1%	71,9%	100,0%

$\chi 2$ =37,23 p=0,00

Çizelge 3.36'de görüldüğü gibi belediyenin yapmış olduğu spor hizmetlerinden zamanında haberdar olma konusunda yaş grupları açısından dağılımı $\chi 2$ testi ile analiz edilmiş 37,23 değeri bulunmuştur. Bu sonuç 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki vardır.

Çizelge 3.37. Yaş guruplarına göre katılımcıların spor tesisini tercih dağılımı.

Yaş		Gençlik Spor il Müdürlüğü tesislerin	Kulüp, Demek tesisleri	Belediye tesisleri	Spor kulüpleri	Üniversite - Okul tesisleri	Özel Sektör spor tesisleri	Dağ-doğa ortamında	Diğer	Toplam
11 – 20 yaş	Sayı	70	17	228	22	76	14	46	130	603
	% Yaşınız	11,6%	2,8%	37,8%	3,6%	12,6%	2,3%	7,6%	21,6%	100,0%
21 – 30 yaş	Sayı	57	10	68	22	14	54	40	104	369
	% Yaşınız	15,4%	2,7%	18,4%	6,0%	3,8%	14,6%	10,8%	28,2%	100,0%
31 – 40 yaş	Sayı	8	19	67	6	1	55	31	91	278
	% Yaşınız	2,9%	6,8%	24,1%	2,2%	,4%	19,8%	11,2%	32,7%	100,0%
41 – 50 yaş	Sayı	19	10	37	1	6	11	20	65	169
	% Yaşınız	11,2%	5,9%	21,9%	,6%	3,6%	6,5%	11,8%	38,5%	100,0%
51 ve +	Sayı	6	1	8	1	1	8	23	33	81
	%Yaşınız	7,4%	1,2%	9,9%	1,2%	1,2%	9,9%	28,4%	40,7%	100,0%
Toplam	Sayı	160	57	408	52	98	142	160	423	1500
	% Yaşınız	10,7%	3,8%	27,2%	3,5%	6,5%	9,5%	10,7%	28,2%	100,0%

$\chi 2$ = 2,86 p=0,00

Çizelge 3.37'de görüldüğü gibi spor yapıyorsanız bunu hangi tesislerde sürdürüyorsunuz sorusuna ilişkin yaş guruplarının görüşlerini karşılaştırmak amacıyla $\chi 2$ testi uygulanmıştır yaş guruplarıyla spor tesisini tercih dağılımına ilişkin cevaplar arasında $\chi 2$ değeri 2,86 bulunmuş bu değer 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki vardır. Yaş guruplarıyla spor tesisini tercih dağılımında farklılık gözükmektedir.

Çizelge 3.38. Yaş guruplarına göre belediyenin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden faydalanabilme durumu.

Yaş		Çok Yeterli	Yeterli	Orta	Yetersiz	Çok Yetersiz	Toplam
11 – 20 yaş	Sayı	21	228	137	148	69	603
	% Yaşınız	3,5%	37,8%	22,7%	24,5%	11,4%	100,0%
21 – 30 yaş	Sayı	2	56	101	103	107	369
	% Yaşınız	5%	15,2%	27,4%	27,9%	29,0%	100,0%
31 – 40 yaş	Sayı	15	57	45	82	79	278
	% Yaşınız	5,4%	20,5%	16,2%	29,5%	28,4%	100,0%
41 – 50 yaş	Sayı	3	8	54	77	27	169
	% Yaşınız	1,8%	4,7%	32,0%	45,6%	16,0%	100,0%
51 ve +	Sayı	2	6	36	28	9	81
	% Yaşınız	2,5%	7,4%	44,4%	34,6%	11,1%	100,0%
Toplam	Sayı	43	355	373	438	291	1500
	% Yaşınız	2,9%	23,7%	24,9%	29,2%	19,4%	100,0%

$\chi 2$ =2,13 P=0,00

Çizelge 3.38'de görüldüğü gibi belediyenin yaptırmış olduğu spor tesislerinden yeterince faydalanabiliyor musunuz sorusuna verilen cevaplar yaş guruplarına göre dağılımına bakıldığında $\chi 2$ değeri 2,13 bulunmuştur. Bu sonuç 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki ve bunun sonucu olarak yaş gurupları arasında farkı orta koymaktadır. Yaş gurupları belediyenin semtlerine yaptırdığı spor tesislerinin yetersiz ve tesislerden orta düzeyde yararlandığını ifade etmiştir.

Çizelge 3.39. Yaş guruplarına göre belediyenin spor hizmeti götürmesi gereken hedef kitle de halkın tercih durumu.

Yaş		Çocuklar	Gençler	Bayanlar	Yaşlılar	Özürlüler	Toplam
11 – 20 yaş	Sayı	33	301	86	3	180	603
	% Yaşınız	5,5%	49,9%	14,3%	,5%	29,9%	100,0%
21 – 30 yaş	Sayı	73	186	58	7	45	369
	% Yaşınız	19,8%	50,4%	15,7%	1,9%	12,2%	100,0%
31 – 40 yaş	Sayı	67	111	43	1	56	278
	% Yaşınız	24,1%	39,9%	15,5%	,4%	20,1%	100,0%
41 – 50 yaş	Sayı	61	62	11	9	26	169
	%Yaşınız	36,1%	36,7%	6,5%	5,3%	15,4%	100,0%
51 ve +	Sayı	19	46	3	7	6	81
	% Yaşınız	23,5%	56,8%	3,7%	8,6%	7,4%	100,0%
Toplam	Sayı	253	706	201	27	313	1500
	% Yaşınız	16,9%	47,1%	13,4%	1,8%	20,9%	100,0%

$\chi 2$ =2,09 P=0,00

Çizelge 3.39'da görüldüğü gibi belediyenin spor hizmetini götürmesi gereken hedef kitle ile yaş grupları arasında karşılaştırma yapıldığında $\chi 2$ değeri 2,09 bulunmuştur. Bu değişkenler arasında 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki vardır. Özürlülere en duyarlı 11–20 yaş gurubu olmuştur.

Çizelge 340. Meslek guruplarına göre katılımcıların televizyon izleme oranı.

Meslek		Evet	Hayır	Toplam
Memur	Sayı	72	34	106
	% Mesleğiniz	67,9%	32,1%	100,0%
İşçi	Sayı	127	42	169
	% Mesleğiniz	75,1%	24,9%	100,0%
Öğrenci	Sayı	444	153	597
	% Mesleğiniz	74,4%	25,6%	100,0%
Ev Hanımı	Sayı	178	68	246
	% Mesleğiniz	72,4%	27,6%	100,0%
İşsiz	Sayı	5	7	12
	% Mesleğiniz	41,7%	58,3%	100,0%
Esnaf	Sayı	23	22	45
	% Mesleğiniz	51,1%	48,9%	100,0%
Çiftçi	Sayı	4	2	6
	% Mesleğiniz	66,7%	33,3%	100,0%
Özel Sektör	Sayı	123	92	215
	% Mesleğiniz	57,2%	42,8%	100,0%
Diğer	Sayı	63	41	104
	% Mesleğiniz	60,6%	39,4%	100,0%
Toplam	Sayı	1039	461	1500
	% Mesleğiniz	69,3%	30,7%	100,0%

$\chi 2$ = 40,90 p=0,00

Çizelge 3.40'da görüldüğü gibi meslek guruplarına göre televizyon izleme oranları karşılaştırıldığında $\chi 2$ değeri 40,90 bulunmuştur. Bu değer 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişkiyi ifade etmektedir.

Çizelge 3.41. Meslek guruplarına göre katılımcıların aktif spor yapma oranı.

Meslek		Evet	Hayır	Toplam
Memur	Sayı	20	86	106
	% Mesleğiniz	18,9%	81,1%	100,0%
İşçi	Sayı	21	148	169
	% Mesleğiniz	12,4%	87,6%	100,0%
Öğrenci	Sayı	124	473	597
	% Mesleğiniz	20,8%	79,2%	100,0%
Ev Hanımı	Sayı	19	227	246
	% Mesleğiniz	7,7%	92,3%	100,0%
İşsiz	Sayı	3	9	12
	% Mesleğiniz	25,0%	75,0%	100,0%
Esnaf	Sayı	18	27	45
	% Mesleğiniz	40,0%	60,0%	100,0%
Çiftçi	Sayı	1	5	6
	% Mesleğiniz	16,7%	83,3%	100,0%
Özel Sektör	Sayı	45	170	215
	% Mesleğiniz	20,9%	79,1%	100,0%
Diğer	Sayı	16	88	104
	% Mesleğiniz	15,4%	84,6%	100,0%
Toplam	Sayı	267	1233	1500
	% Mesleğiniz	17,8%	82,2%	100,0%

$\chi 2$ =41,53 p=0,00

Çizelge 3.41'de görüldüğü gibi meslek guruplarına göre aktif spor yapanların karşılaştırılmasında $\chi 2$ değeri 41,53 bulunmuştur bu değer 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişkiyi ifade etmektedir.

Çizelge 3.42. Meslek guruplarına göre belediye hizmetlerinden zamanında haberdar olabilme durumu.

Meslek		Evet	Hayır	Toplam
Memur	Sayı	24	82	106
	% Mesleğiniz	22,6%	77,4%	100,0%
İşçi	Sayı	44	125	169
	% Mesleğiniz	26,0%	74,0%	100,0%
Öğrenci	Sayı	197	400	597
	% Mesleğiniz	33,0%	67,0%	100,0%
Ev Hanımı	Sayı	75	171	246
	% Mesleğiniz	30,5%	69,5%	100,0%
İşsiz	Sayı	5	7	12
	% Mesleğiniz	41,7%	58,3%	100,0%
Esnaf	Sayı	2	43	45
	% Mesleğiniz	4,4%	95,6%	100,0%
Çiftçi	Sayı	1	5	6
	% Mesleğiniz	16,7%	83,3%	100,0%
Özel Sektör	Sayı	46	169	215
	% Mesleğiniz	21,4%	78,6%	100,0%
Diğer	Sayı	28	76	104
	% Mesleğiniz	26,9%	73,1%	100,0%
Toplam	Sayı	422	1078	1500
	% Mesleğiniz	28,1%	71,9%	100,0%

$\chi 2$ = 28,48 p=0,00

Çizelge 3.42'de görüldüğü gibi belediyenin yapmış olduğu hizmetlerden zamanında haberdar olma durumu açısından meslek gruplarının görüşlerine baktığımızda, $\chi 2$ değeri 28,48 bulunmuştur. Bu sonuç 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişkiyi ifade etmektedir araştırma örneklem gurubunun büyük çoğunluğu zamanında haberdar olamadıklarını ifade etmektedir. Bu konuda en fazla şikâyetçi olan ise öğrenci özel sektör ve ev hanımları olmuştur.

Çizelge 3.43. Aylık gelir dağılımına göre televizyon izleme durumu.

Aylık Gelir		Evet	Hayır	Toplam
400 – 800 TL	Sayı	719	288	1007
	% Aylık Gelir	71,4%	28,6%	100,0%
801 - 1.200 TL	Sayı	158	69	227
	% Aylık Gelir	69,6%	30,4%	100,0%
1.201 – 1.600 TL	Sayı	100	39	139
	% Aylık Gelir	71,9%	28,1%	100,0%
1.601 TL ve +	Sayı	61	64	125
	% Aylık Gelir	49,6%	52,0%	100,0%
Toplam	Sayı	1038	462	1500
	% Aylık Gelir	69,3%	30,7%	100,0%

$\chi 2$ =29,52 p= 0,00

Çizelge 3.43'te görüldüğü gibi aylık gelir seviyesi ile televizyon izleme oranı karşılaştırmasında $\chi 2$ değeri 29,52 bulunmuştur bu değer 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişkiyi ifade etmektedir.

4. TARTIŞMA

Hava kirliliği trafik problemi parkların rekreasyon alanlarının azlığı, kalabalık nüfus, güvenli çevresel koşulların sağlanamaması, spor tesislerinin yetersizliği fiziksel aktiviteyi bireyler için zor bir tercih haline getirmektedir. Bu tür mücadelelerde kurumsal mücadeleler önem kazanmıştır. Bunun için kurumsal düzeyde çok sektörlü ve bütüncül bir yaklaşımla gerekli önlemlerin alınması zorunlu hale gelmiştir. T.C Sağlık Bakanlığı tarafından 7 coğrafik bölgede 7 ilde 30 yaş üstü 15.468 bireyden sağlıklı beslenelim kalbimizi koruyalım çalışmasında bu bireylerden sadece %3,5 düzenli fiziksel aktivite yaptıklarını beyan etmişlerdir. Tüm dünyada başta obozite olmak üzere kalp damar hastalıklarının, diyabet hastalılarının hızla artması dünya sağlık örgütü nün ve AB'nin dikkatini çekmiştir. Dünya sağlık örgütü raporuna göre fiziksel hareketsizlik dünya çapında 1,9 milyon insanın ölümüne yol açmaktadır (Çakır, 2004).

Günümüz kent insanının doğal hareket ihtiyacının karşılanması bir problem haline gelmiştir. Bu problemin bölgesel olarak tespitini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada yerel yönetimlerin sorumlulukları ve halkın yerel yönetimlerden spor hizmetleri konusundaki beklentileri değerlendirilmiştir.

Elde edilen veriler doğrultusunda, belediye semtlerindeki spor tesislerinden yeterli düzeyde yararlanılmadığı ortaya çıkmıştır. Halkın spor tesislerinden yararlanma oranlarındaki düşüklüğün nedenleri ise tesislerin verimli işletilmemesi tesislerdeki araç-gereç malzeme ve uzman personel eksikliğinden, tesislerin açık olduğu saatlerin yeterli ve uygun olmadığından tesislere ulaşım ve verimli kullanım problemlerinin yaşanmasından, tesisleri özendirici çalışmaların yapılmamasından ve yeterli bilgilendirmenin yapılmamış olmasından kaynaklandığı anlaşılmıştır. Okçi ve arkadaşlarının (2009) spor tesislerinden halkın yararlanma düzeylerinin araştırıldığı çalışmada spor tesislerini sayı olarak az buldukları faydalanma düzeylerinin %50 olduğu nedeni olarak istediği anda spor yapamadığı semtlere uzak olduğu, çalışanların temizliğinin yeterli bulmadıkları belirtmiş. Ayrıca Kurtoğlu (2006) da ortaya koyduğu çalışma bulgularına göre spor hizmetleri konusunda ki taleplerini belediye yetkililerine yeterince iletemedikleri görülmüştür. Bunun nedeni olarak taleplerinin kabul edileceğine inanmama, yetkililerle görüşme imkanı bulamama

seçeneklerine yer vermişlerdir. Belediyenin semtlerde yaptırmış olduğu tesislerden yeterince faydalanamama nedenlerine baktığımızda verimli olarak işletilmemesi, tesislerin kullanılacak durumda olmaması, özendirici organizasyon yapılmaması ve spor uzmanı bulundurmamasını görmekteyiz. Bu çalışma sonuçlarıyla bulgularımız paralellik göstermektedir.

Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların %27,1 ile 1-2 saat, %25,7 ile 3-4 saat %24,8 ile 5-6 saat serbest zamana sahip oldukları görülmüştür. Yeniçeri ve arkadaşlarının (2006) yapmış oldukları çalışmada katılımcıların %62'si günlük 1-3saat, %30'u 3-6 saat %8'i 7saat ve daha fazla serbest zamanları oldukları görülmektedir. Mengütay ve Ağılönü'nün (2009) de yaptıkları yerel yönetimlerde rekreasyon hizmetleri ve model belirleme çalışma sonuçlara göre katılımcıların günlük serbest zamana dağılımı 1-4 saat zaman aralığı olarak bulunmuştur. Bu sonuçların, araştırmamızdaki katılımcıların en çok işaretledikleri 1-2 saat, 3-4 saat serbest zaman aralıkları ile paralellik gösterdiği görülmüştür.

Araştırma sonucunda katılımcıların serbest zamanlarının çoğunu televizyon izlemek (%19,41), aileleriyle ilgilenmek (%19,17) ve kitap-dergi okumak (%9,77) gibi pasif etkinliklerle geçirdiği ortaya çıkmış, aktif spor yapıyorum diyenlerin ise %4,99 gibi düşük bir yüzdeye sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca, meslekler açısından aktif spor yapma durumu değerlendirildiğinde (Çizelge 3.41) tüm mesleklerde aktif spor yapılmadığı yüksek değerlerle kendini göstermiştir. Özkökeli'nin (1998) yapmış olduğu araştırmada televizyon seyretme %69,2 ile en yüksek değeri oluşturmaktadır. Bu sonuç da araştırmamız ile paralellik göstermektedir. Ekici ve arkadaşlarının (2006) belediye yöneticilerinin halkın serbest zamanlarını değerlendirirken rekreasyon faaliyetlerinin bir ihtiyaç olduğunu kabul ettiklerini ve buna yönelik olarak faaliyetlerini yapmaya çalışmakta olduklarını, belediyelerin insan yaşamının her alanında sağlıklı ve daha iyi ortamlar sunmaya çalışması gerektiğini savunmuşlardır.

Araştırmamızda, yerel halkın spor tesislerinin kullanımı konusunda en çok belediye tesislerini (%27,2) tercih ettikleri ve belediyelerin görevleri arasında "oyun

ve spor yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek" görevlerini yerine getirebilme durumunun %75,6 oranında orta ve üstü düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuçlar, Ekici ve arkadaşlarının (2006) yaptığı çalışmada olduğu gibi belediyelerin sorumluluklarını yerine getirmeye çabaladığının bir göstergesi olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca Çoban (2002)'nın yapmış olduğu spor hizmetlerine ilişkin halkın belediyelerden beklentilerinin ortaya konulduğu çalışma bulgularına göre belediyeler, halkın spor etkinliklerinde büyük oranda sorumluluk taşımalıdır. Belediyenin sağladığı spor hizmetleri, onun saygınlığını büyük oranda artırmaktadır. Bütün yaş ve meslek guruplarında da bu görüş hakimdir. Örneklemdeki bireylere göre, belediye-halk arsındaki ilişkinin geliştirilmesinde, "spor hizmetleri" önemli bir yere sahiptir. Belediyenin spor hizmetlerini götürürken halkın beklenti ve gereksinimlerini göz önünde bulundurması gerekliliği ortaya konulmuştur. Araştırma sonuçlarımıza göre belediyenin spor hizmetleri getirmesi orta ve üstü düzeyde saygınlığını arttıran bir unsur olarak karşımıza çıkmıştır (%90,8). Ancak belediyelerin sundukları spor hizmetlerinde yerel halkı haberdar etme oranlarının tüm meslek grupları açısından düşük (%28,1) çıktığı görülmüştür.

Spor aktiviteleriyle uğraşanların belediye tesisleri (%27,2), Gençlik Spor Genel Müdürlüğü tesisleri (%10,7) ile dağ doğa ortamında (%10,7) spor faaliyetlerini sürdürdükleri görülmüştür. Katılımcıların spor tesisleri yanında dağ doğa ortamında spor yapma oranındaki yüksekliğin belediyenin oluşturduğu rekreasyon alanlarının katkısı olduğu tahmin edilmektedir.

Belediyeler yerel halka spor hizmetlerinin götürülmesi konusunda birinci derecede sorumluluk taşımalıdır. Araştırmada elde edilen veriler doğrultusunda, belediyelerin bu sorumlulukları kısmen yerine getirdikleri anlaşılmıştır; ancak araştırma sonuçları yine ortaya çıkarmaktadır ki halk tarafından bu hizmetler yeterince bilinmemektedir, dolayısıyla yeterli görülmemektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Halkın yerel yönetimlerden spor hizmetleri konusunda beklentileri ve belediyelerin bu hizmetlerdeki sorumluluğunu karşılama düzeylerinin incelendiği araştırmamızda; belediyelerin sundukları spor hizmetleri açısından kısmen yeterli bulunmakla beraber (Çizelge 16) yeterli düzeyde faydalanma oranlarına ulaşamadıkları (Çizelge 19) ve halkın belediyelerin semtlerdeki spor tesislerine ilişkin, çok sayıda beklentisinin olduğu görülmüştür.

Halkın boş zamanlarını spor hizmetleriyle değerlendirmelerini sağlama konusunda belediyelere büyük bir sorumluluk düştüğü halk tarafından da dile getirilmiştir (Çizelge 11). Belediyelerin spor hizmetlerini planlarken ve sunarken halkın taleplerinin göz önünde bulundurulması (Çizelge 12) ve halkla ilişkiler çalışmalarına önem vermesi gerekliliği de araştırma sonuçlarıyla doğrulanmıştır.

Belediyelerin semtlerdeki spor tesislerine ilişkin halkın beklentileri doğrultusunda aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

- Belediyeler spor hizmetlerini sunarken hedef kitle olarak halkın bütün kesimlerini (çocuk, genç, bay, bayan, yaşlı özürlü) dikkate almalı tesislerin yapımı ve işletimi konusunda halkın beklenti ve ihtiyaçlarını göz önünde tutmalıdır.
- Belediyelerin sundukları spor hizmetlerinin tanıtım ve duyuruları etkin olarak yapılmalı, spor tesisleri bünyelerinde halkın taleplerini dile getirebileceği danışma birimleri oluşturmalıdır.
- Spor alanlarının yaygınlaştırılması ve buna paralel olarak spor yapma imkânlarının artırılması, belediye-halk diyalogunun geliştirilmesi noktasında önemli bir unsur olduğundan bu konuda gerekli çalışmalar yapılmalıdır.
- Bireylerin boş zamanlarını değerlendirme noktasında sportif etkinliklere özendirilmesi ve bu konuda çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak gerekli bilgilendirmelerin yapılması gerekmektedir.
- Rekreasyon endüstrisinin her geçen gün geliştiği günümüz koşullarında belediyelerin gerekli çevre planlamalarını yapması, sporun yaygınlaştırılması ve bir alışkanlık haline getirilmesi için gerekli ortam ve hizmetleri planlaması gerekmektedir.

- Spor tesislerinin kurulumu, işletilmesi ve kullanımının yaygınlaştırılması konusunda beden eğitimi ve spor Yüksek Okulu mezunlarının istihdam edilmesi ve belirli aralıklarla belediye personeline hizmet içi eğitimlerin yetkin personel tarafından verilmesi sağlanmalıdır.
- Belediyeler tarafından sunulan spor hizmetlerinin yeterliliğinin ve kullanım oranlarının belirlenmesi için çeşitli kullanıcı araştırmaları yapılmalı, toplanan veriler doğrultusunda hizmetler şekillendirilmelidir.
- Halkın aktif spor etkinliklerine olan ilgisinin artırılması, sağlıklı yaşam açısından sporun öneminin ortaya konulması ve spor yapma bilincinin oluşturulması için belediyeler ellerinde bulunan kitle iletişim araçlarını aktif olarak kullanmalı; bilbort, tabela, pankart vb. kitle iletişim araçlarını kullanarak, çeşitli slogon ve bilgilendirici unsurlarla hareketli yaşamın önemini anlatmalıdır.
- Halkı hareketli yaşama ve spor yapmaya özendiren çeşitli organizasyonlar düzenlemeli, organizasyonlara halkın aktif katılımını sağlamalıdır.
- Her türlü hedef kitlenin, özellikle çocuklar ve gençlerin spora özendirilmesi ve belirli branşlarda profesyonel sporcu yetiştirilmesi konusunda gerek tesislerin kullanımı gerek uzman personel gerekse maddi açıdan destek vermelidir.

6.ÖZET

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Hizmetleri Konusunda Beklentileri (Konya Örneği)

Aslı ESENKAYA

Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi / KONYA-2010

Küreselleşen çağdaş dünyada evrensel bir olgu haline gelen yönetim, belirli bir hedefe veya belirlenen birçok hedefe ulaşmak için kurulan örgütler de, bu hedefleri gerçekleştirmek için başta insan unsuru olmak üzere, tüm imkân ve kaynakları uyumlu bir biçimde organize etmektir. Modernleşmenin getirdiği uzmanlaşma ve işbölümü gibi analitik yaklaşımlar, bir bilim dalı olarak yönetim bilimini de etkilemiştir. Söz konusu etkilenme sonucunda, günümüzde işletme, personel, spor ve kamu yönetimi gibi farklı alt disiplinlerde ele alınan yönetim, evrensel bir olgu haline gelmiştir.

1982 Anayasası, idarenin kuruluş ve görevleri açısından, "merkezi yönetim" ve "yerinden yönetim" esaslarına dayanmasını öngörmüştür.

Yerinden yönetim, il özel idaresi, köy ve belediye olarak tasnif edilmiştir. Belediyeler, yerel ortak ihtiyaçları karşılamak üzere kurulmuş mahalli idare birimleridir. Belediyelere verilen birçok görevin yanında, halkın spor ihtiyacını karşılamada da önemli görevler verilmiştir.

Bu çalışmanın amacı, Spor hizmetleri konusunda halkın belediyeden beklentilerini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda, bireylerin belediyelerin spor hizmetlerine ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla, survey-tarama modeli kullanılmıştır. Bu görüşlerin cinsiyet, yaş, ve meslek gruplarına göre dağılımını belirlemek amacıyla, tarama modelinin alt boyutlarından, ilişkisel-tarama modeli uygulanmıştır. 1500 kişi üzerinde uygulanan anketin evrenini Konya oluşturmuştur.

Araştırmada, istatistiksel teknikler olarak; yüzdelik, ağırlıklı ortalama, $\chi 2$ tekniği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak, aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Araştırma örneklemini oluşturan bireylerin %40'ı bay, %60''ı bayanlardan oluşmuştur. Bunlardan %40'ı 11- 20 yaş, %24,6'sı 21-30 yaş grubunu, %18,52'i 31-40 yaş grubunu, %11,3'ü 41-50 yaş grubunu,% 5,4'ü 50 yaş ve üstü grubunu temsil etmişlerdir.

Günümüzde kent insanının doğal hareket ihtiyacının karşılanmasını problem olarak gören bireyler yeterli serbest zamana sahip olsalar da bunu pasif etkinliklerle değerlendirmektedirler.

Belediye halk arasındaki ilişkinin gelişmesinde spor hizmetlerinin önemli olduğunu düşünen katılımcılar aynı zamanda bunun belediyenin saygınlığını artırdığını da düşünmektedirler. Belediyenin kaynaklarını herkes için spora ayırması gerektiğini düşünen katılımcılar belli bir ücret karşılığı da olsa

bu hizmetlerden yararlanmayı istemektedirler.

Spor hizmetleri, dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de gelişmektedir. Gelecek, çok sayıda yeni spor ortamları ve daha gelişmiş programları bize sunacaktır.

Bu bağlamda yerel yönetimler bu süreci dikkate alarak tesislerin yenilenmesi, insan kaynaklarının daha verimli kullanılması ve günün ihtiyaçlarına yönelik rekreasyon organizasyon ve hizmetlerine önem vererek; kentlerinde yaşayan çocuk, genç, yaşlı ve engelli vatandaşlarına çağın ihtiyaçlarına uygun hizmetleri sunacakları bir örgütlenme modeli üzerinde çalışmalarını yoğunlaştırmalıdır.

Anahtar sözcükler: Yerel Yönetim; halkla ilişkiler; spor; rekreasyon.

7. SUMMARY

The expectations of the public from local administration about sportive services (Konya sample survey)

Management which is becoming a fact in a contemporary global world, many organisations established for certain goals, are organising to realize human sources , and all other opportunities in a harmony. Some analytical approaches like mastering and cooperation which are the outcomes of modernization have effected manegement knowledge, too. As a result of these outcomes, today, various sub-disiplines like managing, staff, sports and public management have become a universal fact.

The constitution of 1982, has foreseento be based on the principles according to the duties and establishments, “central mangement” and “local mangement” .

Local management has been classified as the Private Province Management, village, and municipality. Municipalities are the local unities as established to meet the need of local common necessities. Beside many responsibilies of the municipalitiessome other important duties and responsibilites have been given to the municipalies like meeting the sportive activities and utilities needs of the public.

The aim of this survey is to put forward the expectations of the public regarding sportive opportunities from the municipalities.

For this reason, in order to put forward the ideas and opinions of the public regarding the municipalities’ sportive services, survey questionnaire model has been used. For determining dispersion of the groups according to age, sex and profession, as a sub-questionnaire, concerned-questionnaire model has been used in the survey. The universe of the survey which is over 1500 people, is composed of Konya.

In the survey as statistical techniques, percentage, lethargy avarage and $\chi 2$ have been used. The outcomes of the survey is as belows;

From the 1500 people, %40 is composed of man and %60 is composed of women. %40 between 16-20 ages, %24,6 between 21-30 ages, %18,52 between 31- 40 ages %11,3 between 41-50 ages %5,4 50 + ages

Sportive activities are extremely important for people especially those living in the city. However, today, those who see the active life of the people living in the city centre as a problem, spend their free time with passive activities even they have enough time to do sports and exercises.

The people who join the questionnaire and stress the importance of sportive activities and services by the municipalities, also believe that these services increase the respect of the public to the municipalities. Even some people in the questioannaire think that people want to utilize from the services of sports by paying money.

Sports services are developing both in Turkey and in the world. The future will serve us developed services and many sportive atmospheres.

Upon these points, municipalities should take the necessities of the public into consideration, renew their establishments, use the human sources in more effective ways and establish the recreational organisations devoted to the developments of the day. Also they should focus on the services for the children, elderly people and disabled and disadvantaged people living in cities.

Key words: Lokal Administration; Public Relations; Sport; Recreation

8. KAYNAKLAR

1. Akad İ, Budak G, Budak G. İşletme Yönetimi, 1. baskı, İstanbul, Beta Yayınları, 1994.

2. Aksoy A. Ş. Yeni sağ, kamu yönetimi ve yerel yönetimi: Eleştirel bir yaklaşım. Çağdaş Yerel Yönetimler, 1998; 1: s. 3-13.

3. Alpar R. İstatistik ve Spor Bilimleri, Ankara, Bağırgan Yayınevi, 1998; 185.

4. Asna A. Halkla İlşkiler Temel Bilgiler, İstanbul, Der Yayınları, 1997; s.8.

5. Aydede C. Teorik ve Uygulamalı Halkla İlişkiler Kampanyaları, Ankara, Media Cat Kitapları, 2002; s.14.

6. Başaran l. E. Yönetim, Ankara, Gül Yayınevi, 1989; s.14.

7. Bıçakçı İ. İletişim ve Halkla İlişkiler Ankara, Media Cat Yayınları, 1998;ss.136

8. Bozlagan R. Yerel hizmetler ve özelleştirme. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1998; 10: s.33.

9. Can H, Akgün A, Kavüncubaşı A, Kamu ve Özel Kesimde Personel Yönetimi, Ankara, Siyasal Kitapevi, 1998 ss. 3-12.

10. Canpolat, H. Cumhuriyetin 75. Yılında Mahalli İdarelerimiz, Ankara, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 1998 ; s134.

11. Chase A. Recreation And Leisure Programing. Dubuque, Lowa Eddie Bowers Publishing, 1996.

12. Çağlayan H S, Fişekçioğlu İ B, Taşğın Ö. Yerel yönetimler ve Konya Büyükşehir Belediyesinde spora kaynak aktarımı ile ilgili konunun gerçekleşme düzeyi. Beden Egitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2002; 3: s. 34-39

13. Çakır B Sağlık politikalarında fiziksel aktivitenin teşviki uygulamaları ve stratejileri, Fiziksel Aktivite Beslenme ve Sağlık Kongresi: Kasım 2009, Ankara.

14. Çamdereli M. Ana Çizgileriyle Halkla İlişkiler, Konya, Çizgi Kitabevi, 2000;3-50.

15. Çoban B. Spor Hizmetlerine İlişkin Halkın Belediyelerden Beklentileri (Elazığ İl Örnegi), Ankara, Gazi Üniversitesi, Doktora Tezi, 2002.

16. Çoban B, Devecioğlu S. Türkiye'deki belediye başkanlarının görüşlerinin incelenmesi, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2006; 1: s.49-60.

17. Çumralığil B, Görücü A. Örgütlenme ve Yönetim Bilimleriyle Spor, Konya, Selçuk Üniversitesi, 2007;s. 11.

18. DTP. Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Beden Eğitimi ve Spor,İstanbul Olimpiyatları Özel İhtisas Komisyonu Raporu**,** Ankara, 2000; 82.

19. Doğar Y. Türkiye'de Spor Yönetimi, Malatya, Öz Akdeniz Ofset, 1997; 10-57.

20. Dönmez M. "Mahalli idareler yeniden yapılandırma çalışmaları". Mahalli İdareler Dergisi, 2003; 106: 8.

21. Erkal M E. Sosyolojik açıdan spor, İstanbul, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, 1992; 90-104.

22. Erlaçin Ş F. İşletme Ekonomisi, İzmir, Ege Üniversitesi İ.T.B.F. Yayını, 1972;s 387.

23. Ertekin Y. Halkla İlişkiler**,** Ankara, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları, 1995; s.8-9.

24. Erten M. Nasıl Bir Yerel Yönetim, İstanbul, Anahtar Kitaplar Yayınevi, 1999; s.32.

25. Eryılmaz B. Kamu Yönetimi, İstanbul, Alfa Yayınları, 2002; s.9.

26. Falay N. Yerel Yönetim Giderlerine İlişkin Determinantlar, İstanbul, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, 1982;s. 21.

27. Fişek K. Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla ilişkileri Açısından Dünya'da ve Türkiye'de Spor Yönetimi, Ankara, SBF Yayınları, 1982; ss17-49.

28. Fişekçioğlu İ B. Toplumsal yaşamda sporun yeri ve önemi. I. Spor Kongresi: 86, 1998, Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, 1998,s 86.

29. Fişekçioğlu İ B. Avrupa Birliği ve spor. Barem Siyaset Haber Kültür, 2005; ss.14: 46.

30. Gazeteler,Konya Merkez Nüfusu, erişim http://www.gazeteler.com/yerel/konya.php. (17.07.2010).

31. Gezgin M, Amman F T, Temel eğitimde yararlılık açısından spor olgusu. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu: 233-236, 16-18 Aralık 1993, Ankara.

32. Gökcan K. Halkla İlişkiler Ders Notu, Zonguldak, 1998; ss.23.

33. Gültekin S. Rize, Akademi Yayınevi, 2002; 207.

34. Günal B. Açıklamalı İl Özel idaresi Kanunu, İstanbul, 1989;ss. 7-14.

35. Gürdal S. Halkla İlişkiler ve Yerel Yönetimlerde Uygulamalar, İstanbul, RGA Yönetim Danışmanlık Yayınları, 1997; 5, 111.

36. Hodgetts R M. Yönetim Teori Süreç ve Uygulama**,** Çev: C. Çetin, E. C. Mutlu, İstanbul, Der Yayınları, 1997; s.16.

37. Gelişen İstanbul, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayını Mart, 1991; s. 79.

38. Kafalı M A. Uygun Yatırım Alanları Araştırması Konya, Türkiye Kalkınma Bankası Aş, 2001, s. 6.

39. Karaküçük S, Başaran Z. "Stresle başa çıkmada rekreasyon faktörü"**,** Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2000; 3: ss.63-80.

40. Karaküçük S. Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme Kavram Kapsam ve Bir Araştırma**,** Ankara, Seren Ofset, 1997; ss.30-51, 224.

41. Karasar N. Bilimsel Araştırma Yöntemi, Ankara Nobel Yayın Dağıtım 2005; s.77

42. Kayhan M, Mahalli İdarelerle İlgili Ulusal Planlar, Mahalli İdareler Dergisi, Sayı:136, Ankara, 2005, ss.36-42.

43. Kazancı M. Halkla ilişkiler Kurumsal ve Uygulamaya İlişkin Sorunlar, Ankara, 1982; s.37.

44. Kazancı M. Kamu ve Özel Kesimlerde Halkla İlişkiler, Ankara, Turan Kitapevi, 2004; s.186.

45. Keleş R, Yavuz F. Yerel Yönetimler**,** Ankara**,** Turhan Kitap Evi, 1983; s. 20

46. Keskin M. Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler ve Araştırma Birimleri Konya Büyükşehir Belediyesi Sosyal Araştırma Merkezi Müdürlüğü, Konya, Selçuk Üniversitesi,Yüksek Lisans Tezi 2008; s. 59.

47. Keskin Ü, Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Program ve Hizmetleri, Eskişehir, 2006, ss. 184-186.

48. Kılcıgil E. Sosyal Çevre-Spor ilişkileri Teori ve Elit Sporculara ilişkin Bir Uygulama, Ankara, Bağırgan Yayım Evi, 1998; s.8.

49. Kızılcık R. "Türk Kamu Yönetiminin Gelişimi" Türk İdare Dergisi sayı, 2001;243:ss. 127–134.

50. Konya Ticaret Odası. Konya'nın Coğrafi ve Sosyal Durumu, Erişim http://www.kto.org.tr/tr/konya/tanitim.asp?yno=17&bno=1 (15.06.2010)

51. Magnusson G. Kentsel Çerçevede Fiziksel Aktivite ve Aktif Yaşamın Desteklenmesi, Türkiye,Dünya Sağlık Örgütü Bölge Ofisi 2006; s.4.

52. Mobley T A. Yerel yönetimlerin halkın rekreasyon ve park ihtiyaç ve hizmetlerini karşılamadaki rolü, Yerel Yönetimler ve Sağlıklı Kentler Sempozyumu, Eskişehir 2006

53. Mut M. AB Sürecinde Yerel Yönetimler Reformu Ve Mülki İdare Yerel Yönetim İlişkileri, Konya Selçuk Üniversitesi,Yüksek Lisans Tezi 2009.

54. Nadaroğlu H. Mahalli idareler Teorisi, Ekonomisi-Uygulaması**,** İstanbul, Beta Basım Yayım Dağıtım A. Ş. 1994; s. 213.

55. Nohutçu A. Kamu Yönetimi, Savaş Yayınevi, Ankara, 2006

56. Okay A, Okay A. Halkla İlişkiler Kavram Strateji ve Uygulamaları, İstanbul, Der Yayınları, 2001.

57. Okçi A, Çetinaslan A, Başaran Z, Erdal R. Kocaeli İlinde Halkın Spor Tesislerinden Yararlanma Düzeyi, Uluslar Arası Herkes İçin Spor Turizmi, Ankara, Nehir Matbaacılık,2009; s:127.

58. Onal G. Halkla İlişkiler**,** B.İ.T.İ. Akademisi İşletme Fakültesi Yayını, Murat Matbaacılık, Bursa, 1982;7, ss. 7-81.

59. Onar S S. İdare hukukunun umumi esasları.cilt1, Yerel Yönetimler Sempozyumu: 13 451,2000

60. Öncel Y. Mahalli idareler Maliyesi, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1997;s.6.

61. Özdağ S, Yeniçeri M, Fişekçioğlu İB, Akçakoyun F, Kürkçü R. Devlet memurlarının boş zaman değerlendirme eğilimleri, antropometrik ve fiziksel uygunluk seviyeleri. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilgiler Enstitüsü Dergisi, 2009; 22, s. 309.

62. Özdağ S. Yerel Yönetimlerde Rekreatif Etkinliklerin Yeri ve Önemi**,** Ankara**,** Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı,Yüksek Lisans Tezi,1996;

63. Öztürk F. Toplumsal Boyutlarıyla Spor**,** Ankara, Spor Kitabevi, 1998;s.92.

64. Parlak B. Özgür H. Avrupa Birliği ve Bütünleşme Sürecinde Türkiye'de Yerel Yönetimler, İstanbul, Alfa yayınları, 2002; ss.101-102.

65. Peltekoğlu F B. Halkla ilişkiler Nedir; İstanbul, Beta Basım Yayım dağıtım, A. Ş. 1998**;**s. 1

66. Polatoğlu A. Kamu Yönetimi Genel İlkeler ve Türkiye Uygulaması, ODDÜ Geliştirme Vakfı Yayıncılık Ve İletişim A.Ş Metu Press Yayınları, 2001; s:49.

67. Resmi Gazete. 3530 sayılı “Beden Terbiyesi Kanunu”. 16.07.1938: 3981.

68. Resmi Gazete. 18453 sayılı “Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun”. 09.07.1984: 3030.

69. Resmi Gazete. 19120 sayılı “Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun”. 28.05.1986: 3289.

70. Resmi Gazete. 194713 sayılı “Mart 1913 Tarihli İdare-i Vilayet Kanununun Muvafakatinin ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun”. 16.5.1987: 3360.

71. Resmi Gazete. 25531 sayılı “Büyükşehir Belediye Kanunu”. 23.07.2004: 5216.

72. Resmi Gazete. 25874 sayılı “Belediye Kanunu”. 3.7.2005: 5393.

73. Saylan G. Bağımsız bir disiplin olarak kamu yönetimi: yeni paradigma arayışları. Amme İdaresi Dergisi,1996; 3, s.3-16.

74. Sezer B. yerel yönetimler ve halkla ilişkiler**.** Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, 1996; 6, ss. 59-67.

75. Şencan H. Sosyal ve Davranışsal Ölçümlerde Güvenirlilik ve Geçerlilik, Seçkin Yayıncılık Ankara 2005;491.

76. Şimdi MT. Demokrasi Okulu Belediye Nedir Ne İş Yapar Nasıl Kaliteli Hizmet Üretir**,** İzmir Büyükşehir Belediyesi Yayıncılık ve Tanıtım Hizmetleri Tic. ve San. A.Ş, 1999; s. 20-251

77. Şimşek MY. Yönetim ve Organizasyon, Konya,Damla Ofset, 1997;s.7.

78. T.C. 1982 Anayasası.Legal Yayıncılık, 2002

79. T.C. Konya Valiliği İl Kültür Müdürlüğü, Milli Mücadeleden Günümüze Konya, Arı Ofset Matbacılık,1999;1, ss. 217-219

80. Tamer M. İl Özel İdaresi, Tamer Ofset, Ankara, 1994, s.81-82-110-111.

81. Tekin A, Bakır M, Sivrikaya K, Akçakoca F, Doga yürüyüşü programının uyum düzeyine akut ve kronik etkileri, Selçuk Ünüversitesi Beden Egitimi Ve Spor Bilim Dergisi, 2004;1-2:36

82. Terekli M S, Mert E, Heper K. Serbest zaman endüstrisi içerisinde rekreasyon sporu**,** 1. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi, ss 146-152, 2000, Ankara,

83. Tortop N. Halkla ilişkilerde kamu kuruluşları ve basının sorumluluğu, Amme İdaresi Dergisi, 1986;19, s.34

84. Tortop N. Güçlü Mahalli idareler Anlayışının Gelişmesi, Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi,1992; 2: s.4.

85. Tortop N. Halkla ilişkiler, Ankara Yargı Yayınlan, 1993; s. 10.

86. Tortop N. Halkla İlişkiler, Ankara, Yargı Yayınları, 1998; s.1

87. Tortop N. Mahalli İdareler, altıncı baskı,Ankara, Yargı Yayınları, 1999; s. 27.

88. Tortop N, İsbir E. Yönetim Bilimi, , Bilim Yayınlan, Ankara, 1994, s. 2,45.

89. Tosun K. İşletme Yönetimi İstanbul: Fakülteler Matbaası yayını1977; s .183.

90. Ulusoy A, Tekin A. Mahalli idareler, Ankara , Seçkin Yayıncılık, 2001; s. 19.

91. Usman C. Niçin Halkla İlişkiler, Der. Fermani Maviş, Halkla İlişkiler (Seçme Yazılar), Eskişehir,1986, s.314.

92. Yalçındağ S. Mahalli İdarelerde Halkla İlişkiler, Der. Fermani Maviş, Halkla İlişkiler Seçme Yazılar Eskişehir, 1986;ss. 22-134

93. Yalçındağ S. Belediyelerde Halkla İlişkiler. Türk idare Dergisi, 1987;377; s. 75-114.

94. Yalçındağ S. Çağdaş Belediye. Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, 1992;1, ss. 7-14.

95. Yetim A A. Yönetim süreçleri ve spor yönetimi. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1992;8:s 1.

96. Yalçındağ S. Belediyelerimiz ve Halkla ilişkiler, Türkiye ve Orta Doğu Amme idaresi Enstitüsü Yayınları, Yayın No: 275, Ankara, 1996, ss 6-11.

97. Yetim A A. Sosyoloji ve Spor, Ankara, Topkar Matbaacılık, Ankara, 2000;ss 116-219.

98. Yıldırım S. Yerel Yönetim ve Demokrasi, 2. Baskı, İstanbul, IULA-EMME yayını, 1993; ss.35-36.

9. EKLER

EK 1. Anket Formu

SPOR HİZMETLERİ KONUSUNDA HALKIN BELEDİYELERDEN BEKLENTİLERİ

Bu anket, **"Spor hizmetleri konusunda halkın belediyelerden beklentileri (Konya Örneği)"** adlı bir yüksek lisans çalışmasında veri olarak kullanılacaktır. Ankette kullanılacak Spor hizmetleri teriminden, Çocuk oyun alanları, Semt sahaları, Rekreasyon alanları, Yürüyüş parkurları, Açık ve Kapalı Spor Tesisleri vb. hizmetler anlaşılmalıdır. Vereceğiniz içten ve samimi cevaplarınız için şimdiden teşekkür ederim

Saygılarımla.

Araştırmacı

Aslı ESENKAYA

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ/ KONYA

Cinsiyetiniz : □ Bay □ Bayan

Yaşınız : □ 11-20 yaş ve altı □ 21–30 yaş □ 31–40 yaş □ 41-50 yaş □ 50 yaş ve üstüde

Medeni Durum : □ Evli □ Bekar □ Dul

Mesleğiniz : □ Memur □ işçi □ Öğrenci □ Ev Hanımı □ İşsiz □ Esnaf □ Çiftçi □ Özel Sektör

Aylık Gelir : □ 400–800 □ 800–1200 □ 1200–1600 □ 1601

1."Günümüzde, kent insanının, doğal hareket ihtiyacının karşılanması bir problem haline gelmiştir."Bu cümleye katılır mısınız?

□ Çok katılırım □ Katılırım □ Kararsızım □ Karşıyım □ Çok karşıyım

2.İş saatleri ve zorunlu aktiviteler haricinde (beslenme, işe gidiş-geliş uyku vb.) ortalama günde kaç saat boş zamanınız kalmaktadır

□ boş vaktim yok □ 1-2 saat □ 3-4 saat □ 5-6 saat □ 7 saatten fazla

3.Boş zamanınızı hangi tür etkinliklerle değerlendiriyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

□ Aktif spor yapıyoru
□ Sinema-tiyatroya gidiyorum
□ Spor müsabakalarını izliyorum
□ Ailemle ilgileniyorum
□ Televizyon izliyorum
□ Arkadaşlarımla yürüyüş yapıyorum
Diğer (belirtiniz)

□ Resim ve/veya müzikle uğraşıyorum
□Kitap-dergi okuyorum
□ Kahvehaneye gidiyorum
□Arkadaş toplantılarına katılıyorum
□ EI sanatları ile ilgileniyorum
□ Çeşitli kurslara katılıyorum

4.Spor yapıyorsanız, bunu hangi tesislerde sürdürüyorsunuz?

□ Gençlik Spor il Müdürlüğü tesislerinde
□ Kulüp, Demek tesislerinde
□ Belediye tesislerinde
□ Spor kulüplerinde
□ Üniversite - Okul tesislerinde
□ Özel Sektör spor tesislerinde
□ Dağ-doğa ortamında
Diğer (belirtiniz).....

5.Belediye, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirmesini sağlamada, sizce ne kadar sorumluluk taşımalıdır?

□ Pek çok □ Çok □ Orta □ Az □Çok az

6.Belediyenin size spor hizmeti getirmesi, gözünüzde o belediyenin saygınlığını hangi oranda artırır?

□ Pek çok □Çok □Orta □Az □Çok az

7.Belediye-Halk arasındaki İlişkinin geliştirilmesinde, "spor hizmetlerinin" önemli olduğuna inanıyor musunuz?

□Pek çok □Çok □Orta □Az □Çok az

8.Belediyenin semtinize hangi **spor tesisinin getirmesini öncelikli olarak isterdiniz? (En fazla 3 seçenek işaretleyiniz.**)

□ Çocuk oyun alanları
□ Koşu Parkuru
□ Kapalı spor salonu
□ Yürüyüş parkurları
□ Kayak tesisi
□ Rekreasyon alanları
□ Yüzme havuzu
□Tenis kortu
□ Golf alanı
□ Buz Paten Pisti
□ Açık futbol sahası

□Açık hava Basketbol, mini futbol, hentbol alanları
Diğer (belirtiniz).....

9.'Belediyelerin yaptırmış olduğu spor tesislerinin veya rekreasyon alanlarının işletmesi özelleştirilmelidir' görüşüne katılır mısınız?

□ Çok katılırım □ Katılırım □ Kararsızım □ Karşıyım □ Çok karşıyım

10.'Belediyeler spor hizmetleri götürürken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önünde bulundurmalıdır' görüşüne katılır mısınız?

□ Çok katılırım □ Katılırım □ Kararsızım □ Karşıyım □ Çok karşıyım

11.Spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerinizi belediye yetkililerine rahatlıkla iletebiliyor musunuz?

□ Pek çok □ Çok □ Orta □ Az □ Çok az

12.Spor hizmetleri konusundaki taleplerinizi belediye yetkililerine yeterince iletemiyorsanız, bunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

□ Taleplerimin kabul edileceğine inanmadığımdan
□ Yetkililerle görüşme imkânı bulamadığımdan
□ iletecek yetkili bulamayacağımdan
□ Belediye hizmetleri ile yakından ilgilenmediğimden.
□ Zamanım olmadığından
□ Önemsemediğimden
□ Spor işleriyle ilgilenecek özel bir birim olmadığından
Diğer

13.Belediyenin yapmış olduğu hizmetlerden (örneğin bir spor organizasyonu), zamanında haberdar olabiliyor musunuz?

□ Evet □ Hayır

14.Sizce belediyeler spor tesislerini hangi amaçla hizmete açmaktadırlar? (En fazla 3 seçenek işaretleyiniz.)

□ Belediyenin reklamını yapmak
□ Elit (seçkin) sporcu yetiştirmek için altyapı oluşturmak
□ Halkın boş zamanını değerlendirmek
□ Halkın ruh ve bedensel gelişimine katkıda bulunmak
□Belediyenin imajını güçlendirmek
□ Rekabet ortamı oluşturmak
□ Her yöreyi spor alanları ile donatmak
□ Halk ve Belediye arasındaki dayanışmayı artırmak.
□ Halkı spora özendirmek, spora başlamaya fırsat ve cesaret vermek
Diğer (belirtiniz) .....

15.Belediyeler bütçelerinden spora ayırdıkları kaynaklan, size göre hangi alana en öncelikli harcaması daha uygundur?

□ Belediye bünyesindeki spor kulübüne

□ Herkes için spor alanlarına ve sporun semtlere yaygınlaştırılmasına

16.Belediyenin belli bir ücret karşılığı spor hizmeti sunması durumunda, siz de bu hizmetlerden yararlanmak istemiydiniz?

□ Evet □ Hayır

17.Belediyelerin spor hizmetlerindeki başarısı, (oyun alanı, rekreasyon alanları ve spor tesisleri yaptırması), sizin siyasi tercihinizi belediye lehine olumlu yönde etkiler mi?

□ Pek çok □ Çok □ Orta □ Az □ Çok az

18.Size göre; belediyeler spor hizmeti getirirken hangi hususlara dikkat etmelidir? (En fazla 3 seçenek işaretleyiniz.)

□ Seyirciye dönük tesisler yapmalı
□ Tesisleri yaptıktan sonra bakımını da yapmalı
□ Tesislerde spor uzmanı istihdam etmeli
□ Gerekli çevresel güvenliği sağlamalı
□ Tesislere ulaşımı kolay olmalı
□ Nüfus yoğunluğu göz önüne alınmalı
□ Gelen talepleri dikkate alıp tesisleri ona göre yapmalı
□ Çok amaçlı spor tesisleri yapmalı
□ öncelikli spor dallan tespit edilmeli ve uygun tesisler yapılmalı
□ Herkes için spor imkanı veren tesisleri yaygınlaştırmalı.
Diğer (belirtiniz) .....

19.Belediyelerin görevleri arasında "oyun ve spor yerleri yapmak, stadyumlar yapmak, yaptırmak, işletmek işlettirmek" görevinin de bulunduğu düşünüldüğünde, belediyenin bu görevlerini hangi oranda yerine getirdiğine inanıyorsunuz?

□ Çok iyi □ İyi □ Orta □ Kötü □ Çok kötü

20.Belediyenin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden yeterince faydalanabiliyor musunuz?

□ Çok yeterli □ Yeterli □ Orta □ Yetersiz □ Çok yetersiz

21. Belediyelerin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden yeterince faydalanamadığınızı düşünüyorsanız, bunun sebebi nedir? (En fazla 3 seçenek işaretleyiniz.)

□ Tesisler Kullanılacak durumda olmadığından
□ Verimli olarak işlenmediğinden
□ Spor uzmanı bulundurulmadığından
□Sporcu sağlığı için gerekli Önlemler alınmadığından.
□ özendirici organizasyonlar yapılmadığından
□ Tesislerin sürekli kapalı olduğundan
□ Araç-Gereç-Malzemeleri yeterli olmamasından
Diğer (belirtiniz).....

22.'Belediyeler, spor hizmetlerini siyasi tercihlere veya politik kaygılara göre semtlere götürüyor." Görüşüne katılır mısınız?

□ Çok katılırım □ Katılırım □ Kararsızım □ Karşıyım □ Çok karşıyım

23.Sizce, mahallelere spor hizmetlerini (çocuk oyun alanları, semt sahaları, rekreasyon alanları, yürüyüş parkurları), hangi kuruluş getirmelidir.

□ Belediyeler
□ İl özel İdareleri
□ Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri
□ Valilik
□ Milli Eğitim Kurumu
□ Özel kuruluşlar
Diğer (belirtiniz).....

24.Belediyenin spor hizmetlerini mutlaka götürmesi gereken hedef kile sizce hangisi olmalıdır? (En fazla 1 seçenek işaretleyiniz.)

□ Çocuklar □ Gençler □ Bayanlar □ Yaşlılar □ Özürlüler Diğer.....

25.Gözlemlediğiniz kadarıyla, Belediyelere ait spor tesislerinin genel problemleri nelerdir ?(En fazla 3 seçenek işaretleyiniz,)

□ Uygun olmayan arsalar üzerine kurulmuş olması
□ Personel probleminin (yönetici eğitici ve spor uzmanı) olması
□ Ulaşım probleminin olması
□ işletme sorununun (bakım, onarım, araç - gereç) olması
□ Otopark probleminin olması
□ Hava kirliliği, gürültü probleminin olması
□ Işıklandırma probleminin olması
□Temizlik probleminin olması
□ Her zaman kullanıma açık olmaması.
□ Tribün probleminin olması.
Diğer (belirtiniz) .....

26.İlinizde spor tesislerinin yapımında, imkanlarınız dahilinde ayni ve/veya nakdi yardımda bulunur muydunuz?

□ Evet □ Hayır

10. ÖZGEÇMİŞ

1980 Seydişehir'de doğdu. 2000 yılında Selçuk Üniversitesi Karaman Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulunu kazandı 2004 yılında bitirdi. Özel sektörde spor yöneticiliği yaptı. 2007 yılında Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans programını kazandı.